

Ügyiratszám: SZOC-2683/2022
Ügyintéző: Tóthné Csatlós Ildikó

Előterjesztés

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűléséhez -

**az Önkormányzat 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
szóló beszámoló elfogadására**

Jászai Menyhért
alpolgármester

Dr. Krizsai Anita
Szociális és Köznevelési Osztály vezetője

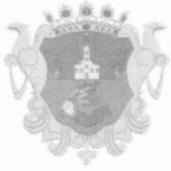
törvényességi ellenőrzését
végző személyek aláírása

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
Jegyzői Kabinet vezetője

Az előterjesztést véleményezi:
Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete részletesen meghatározza a települési önkormányzat által készítendő értékelés tartalmi követelményeit.

Az Önkormányzat beszámolójában többek között demográfiai mutatók, az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosításának formái, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása, bűnmegelőzési tevékenység, a civil szervezetekkel történő együttműködés, a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása szerepel. A beszámolóban kitérünk az elmúlt évben bekövetkezett változásokra és a koronavírus járvány gyermekjóléti alapellátás rendszerére tett hatásaira. Ezalatt nemcsak az alapellátási formákat biztosító intézményhálózatot kell érteni, de a pénzbeli és természetbeni ellátások rendszerét és mindazokat a rendszereket, amelyek összefüggésben, kapcsolatban állnak a gyermekek jólétével (pl. gyermekétkeztetés).

Az értékeléshez elsősorban az éves jelzőrendszeres tanácskozással készített jelentéseket, az intézmények beszámolóit, valamint az Önkormányzat rendelkezésére álló adatokat, információkat használtuk fel. Mindezeket kiegészítettük a Központi Statisztikai Hivatal adataival.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztés alapján a mellékelt határozat – tervezetet elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2022. május 19.

Tisztelettel:

Dr. Krizsai Anita
osztályvezető

Melléklet a SZOC-2683/2022 számú előterjesztéshez

HATÁROZAT- TERVEZET

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

...../2022. (V.26.) számú

h a t á r o z a t a

az Önkormányzat 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
szóló beszámoló elfogadásáról

A Közgyűlés

az Önkormányzat 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló
beszámolóját **elfogadja**.

A határozatról értesül:

- 1.) A Közgyűlés tagjai
- 2.) A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői
- 3.) Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya

Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatnak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést kell készíteni. Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete előír az önkormányzatok számára.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatokat, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzés főbb pontjait, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának alakulását, a bűnelkövetés okait;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A felsoroltakon kívül a beszámoló kitér az előző évhez képest történt jogszabályi változásokra, illetve az ellátórendszerben végbement fejlesztésekre. Az elmúlt években a COVID-19 koronavírus járvány jelentősen befolyásolta, illetve hatással volt a gyermekjóléti alapellátás rendszerére is. Ezalatt nemcsak az alapellátási formákat biztosító intézményhálózatot kell érteni, de a pénzbeli és természetbeni ellátások, a köznevelés rendszerét, és mindazokat a rendszereket, amelyek összefüggésben, kapcsolatban állnak a gyermekek jólétével (pl. gyermekétkeztetés). Az ellátórendszer igyekezett alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez (digitális oktatás, online tér, szolgáltatások szünetelése stb.), ezeket részletesen tartalmazza jelen beszámoló.

A gyermekjóléti alapellátások biztosításában az önkormányzati fenntartásban működő Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ, a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény, valamint a szerződéses partnereink vesznek részt. A beszámoló elkészítéséhez az intézmények éves szakmai beszámolóit – amelyet az illetékes bizottságok külön tárgyalnak - teljes mértékben felhasználtuk, valamint a KSH és egyéb statisztikai adatokat, információkat.

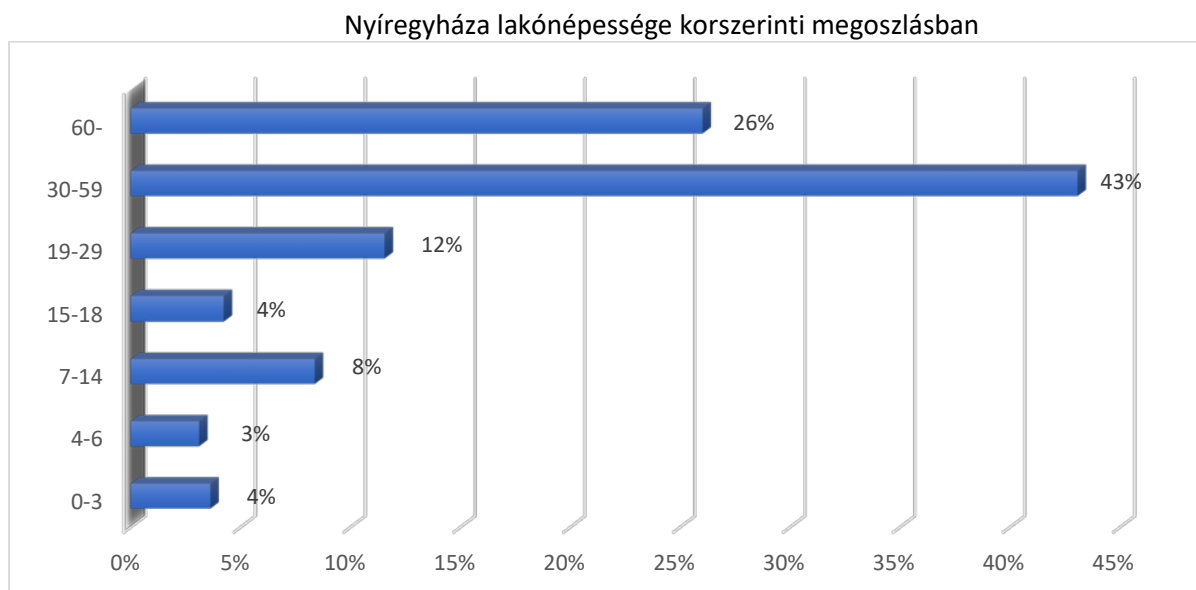
1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0–18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAIRA

Nyíregyháza 2021. év eleji lakónépessége 116 554 fő (KSH). A város demográfiai jellemzői alapján fiatalosnak mondható. A 0-3 évesek száma 4 227 fő, a 4-6 éveseké 3 634 fő, a 7-14 éves 9 761 fő, és a 15-18 évesek száma 4 936 fő. A lakosság 19,35 %-a gyermekkorú.

A városban 13 467 fő a 19-29 év közöttiek száma. A 30-59 évesek (50 201 fő) aránya 43 %, míg az idősebbek aránya (60 év felett) 26 %.

A gyermeknépesség eltartottsági rátája - a gyermekkorú népességnek (0–14 éves) az aktív korú (15–64 éves) népességhez viszonyított aránya – Nyíregyházán 23,1 %, a megyei 23,7 %, a regionális 23,2 % és az országos adat 22,4 %.

A demográfiai jellemzők ismerete szükséges a nevelés-oktatás szervezéséhez, biztosításához, a különböző szolgáltatások (gyermekvédelmi, egészségügyi stb.) működtetéséhez.

Forrás: KSH, 2021.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A koronavírus világvárvány az elmúlt évben is éreztette hatását. Az Ügyfélszolgálati Centrumban a személyes ügyfélfogadás az év elején még szünetelt, azonban május végétől a kérelmek folyamatos benyújtása személyesen biztosított volt az ügyfelek számára. A veszélyhelyzet időszakában az ügyfelek kérelmeiket akár postai úton, akár az erre a célra rendszeresített dobozba történő elhelyezéssel is eljuttathatták Osztályunk részére. Természetesen egyéb elektronikus formában történő benyújtásra is lehetőség volt azok számára, akik ügyfélkapuval nem rendelkeznek, s más módon nem tudták megoldani a kérelmük eljuttatásának lehetőségét. Eljárásjogi szempontból a rendkívüli helyzet nem hozott változást, ebben az időszakban is a benyújtott kérelmek és a szervezetektől érkező megkeresésekre a hatályos rendelkezéseknek megfelelő időben kellett érdemi döntést hozni.

Az év elején még jelentős mértékben érezhető volt a megnövekedett telefonon információt kérő, illetve egyeztető ügyfelek száma akár a jogosultság feltételei, akár a benyújtandó dokumentumok köre tekintetében.

2.1. A GYERMEKEK VÉDELMEÉRŐL ÉS A GYÁMÜGYI IGAZGATÁSRÓL SZÓLÓ 1997. ÉVI XXXI. TÖRVÉNYBEN MEGHATÁROZOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) meghatározza az Önkormányzat által kötelezően nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátások körét. A jogszabály két ellátást nevesít:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt (Gyvt. 19. §, 20. §),
- és a gyermekétkeztetést (Gyvt. 21. §-21/C. §).

2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésre, a szünidei gyermekétkeztetésre, valamint egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. 2021-ben is változatlanul a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltétele – a vagyonvizsgálaton kívül - , hogy a családban az egy főre

eső havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135 %-át. Egyedülálló szülő, tartós beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek, valamint nagykorúvá vált gyermek esetében az egy főre jutó jövedelmi értékhatár a nyugdíjminimum 145 %-a volt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságról elmondható, hogy az összes támogatást figyelembe véve a legtöbben ebben a támogatási formában részesülnek, 2021-ben összesen 1 273 fő Nyíregyházán. A támogatásban részesülő családok száma 727 volt.

1. táblázat

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerint 2021-ben

Év	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerint				elutasítások száma
	14.250 Ft alatt	14.251-28.500 Ft	28.501 -38.475 Ft	38.476-41.325 Ft	
2021	319	686	223	45	44

Forrás: Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatal

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők családjában az egy főre jutó jövedelem jellemzően az öregségi nyugdíjminimum összege (28.500 Ft) alatt van. A kedvezményben részesülő gyermekek jellemzően 6-18 év közöttiek, 51 %-uk általános iskolás és 30 %-a középiskolás.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság időtartamát az elmúlt évben – a jogosultság hosszabbítása érdekében - két jogszabály is érintette. Elsőként a veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről szóló 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet 9. §-a értelmében a rendelet hatálybalépésekor fennálló és a veszélyhelyzet ideje alatt lejáró rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság időtartama, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozat hatályának időtartama meghosszabbodik a veszélyhelyzet megszűnésének hónapját követő második hónap végéig. Év végén pedig a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény hatálybalépésére tekintettel egyes törvények eltérő alkalmazásáról szóló 647/2021. (XI. 30.) Korm. rendelet 8/A. § (2) bekezdése értelmében a jogosultságok automatikusan meghosszabbításra kerültek 2022. július 31-ig.

Ezen jogszabályi változások azt jelentették, hogy a 2020. november 04. és a fenti Korm. rendeletek szerinti veszélyhelyzet megszűnését követő 30. nap között lejáró jogosultság és hatály a 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet megszűnésének hónapját követő második hónap utolsó napjáig hosszabbodik meg- azaz 2022. július 31. napjáig.

Fokozott figyelmet fordított az Önkormányzat arra, hogy a gyermekek jogosultságának megszűnése, esetlegesen adminisztrációs nehézség miatt ne okozzon hátrányt a gyermekek számára. Ezért a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központtal karöltve a családok tájékoztatást kaptak- mind személyesen, mind pedig írásban - arra vonatkozóan, hogy a fent említett jogosultságok a továbbiakban megszakítás nélkül hogyan vehetőek igénybe.

2.1.2. Gyermekétkeztetés: ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés, szünidei étkeztetés

Ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés

Az intézményi gyermekétkeztetés keretében bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére ellátási napokon a reggeli főétkezés, a déli meleg főétkezés, valamint

tízórai és uzsonna formájában két kisétkezés, az óvodás és iskolás gyermek részére pedig a déli meleg főétkezés, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezés biztosított.

Az étkezésért térítési díjat kell fizetni a Gyvt. szabályainak figyelembevételével. A jogszabály alapján ingyenes étkeztetésben vagy kedvezményes étkeztetésben részesülhetnek a rászoruló gyermekek. 2015. szeptember 01. napjától kiszélesedett a kedvezményben részesülők köre. A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át kedvezményként kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vették,

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették.

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani

- az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után.

2. táblázat

Ingyenes vagy kedvezményes étkezésben részesülők száma

Megnevezés		Bölcsőde	Óvoda	Általános iskola	Gimnázium	Szakközépiskola	Szakiskola	Kollégium
		Fő						
100 %-os támogatás	Rgyvt-ben részesül	6	96	429	-	-	-	35
	3 vagy többgyermekes	52	541	-	-	-	-	-
	tartósan beteg vagy fogyatékos	8	127	-	-	-	-	-
	1 főre jutó jövedelem	211	1549	-	-	-	-	-
	nevelésbe vették	1	13	61	1	4	1	32
	utógondozott	-	-	-	-	-	3	6
50 %-os támogatás	Rgyvt-ben részesül	-	-	-	-	8	2	56
	3 vagy többgyermekes	-	-	741	22	25	3	66
	tartósan beteg vagy fogyatékos	-	-	222	7	8	24	39
összesen támogatott		278	2326	1453	30	45	33	234
100 % térítési díjat fizet		107	436	2428	86	74	2	155

Forrás: Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatal

A táblázat adataiból látható, hogy az étkeztetésben résztvevő gyermekek létszáma 7 687 fő, az előző évhez képest növekedett (2020-ban 6 895 fő volt az étkeztetett gyermekek száma). Az étkezésben részesülő gyermekek közül 4 399 fő kedvezményben részesül, azaz a gyermekek 57,2 %-a kedvezményezett 50 vagy 100 %-os mértékben. Az ingyenes ellátásban részesülők aránya az összes étkezőhöz viszonyítva 41 %, az 50 %-os kedvezményben részesülő 15,9 %.

Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. szabályai szerint az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a déli meleg főétkezést a jogszabályban felsoroltak szerint (szülő, törvényes képviselő kérelmére az őszi, téli és tavaszi szünet valamennyi munkanapján, a nyári szünetben legalább 43 munkanapon).

A jogszabályi előírások alapján azon hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, akinek gyermeke tekintetében a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet az adott év

a) szeptember 1-jén fennáll, az évközi szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év szeptember 15-éig,

b) május 1-jén fennáll, a nyári szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év május 15-éig írásban kell tájékoztatni.

A családok részére a tájékoztatással együtt megküldtük a kitöltendő formanyomtatványt, valamint értesítettük a család- és gyermekjóléti szolgálatot. Az étkeztetés lebonyolításában az elmúlt évben is a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ aktívan közreműködött.

A 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 13/A. §-a alapján a települési önkormányzat a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható. 2021-ben a szünidőkben kiszállítással történt az étkezés biztosítása.

3. táblázat

Szünidei étkezésre jogosultak és igénybe vevők száma

	hátrányos helyzetű (fő)		halmozottan hátrányos helyzetű (fő)		összesen (fő)		Ft
	Jogosultak (fő)	Igénybe vevők (fő)	Jogosultak (fő)	Igénybe vevők (fő)	Jogosultak (fő)	Igénybe vevők (fő)	
tavaszi szünet (2 munkanap)	154	80	597	392	751	472	890 288
nyári szünet (54 munkanap)	174	88	641	457	815	545	23 481 688
őszi szünet (5 munkanap)	186	69	647	360	833	429	2 125 655
téli szünet (7 munkanap)	200	84	599	359	799	443	3 066 095

Forrás: Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatal

Az étkezésre jogosultak száma a nyári időszakban a legmagasabb, mivel ekkor a bölcsődéseket és óvodásokat is figyelembe kell vennünk az intézmények zárva tartási idejére. A kihasználtságra pozitív hatással bír, hogy az ételt házhoz szállítással biztosította az Önkormányzat.

2021-es évben már a szünidei gyermekétkeztetést a Hungast csoport tagjaként az Elamen Zrt. biztosította. A gyermekétkeztetés finanszírozását tekintve az Önkormányzat jelentős többletfinanszírozást biztosít. Magyarország központi költségvetésében biztosított forrás az adóerő-képességet figyelembe véve 285 Ft Nyíregyháza esetében. Ezt az összeget az önkormányzat 2021. évben 866 Ft/adagra egészítette ki.

Pénzbeli támogatás

2019-től mind a papíralapú, mind az elektronikus Erzsébet-utalványok forgalmazása megszűnt, így a 2021-es évben is a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek a Gyvt. szabályainak megfelelően- egy évben- két alkalommal pénzbeli támogatásban részesültek, melynek értéke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők esetében 6000 Ft, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek esetében 6500 Ft.

2021. augusztusban 365 fő részesült 6 000 Ft és 769 fő 6 500 Ft egyszeri támogatásban. Novemberben pedig 387 fő 6 000 Ft, 754 fő 6 500 Ft összegű támogatást kapott rászorultsága alapján.

Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet

A gyámhatóság (jegyző) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozat meghozatalával egyidejűleg, azzal azonos időtartamra, igénylés esetén külön döntésben állapítja meg a gyermek/nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását, melyhez különböző kedvezmények társulnak.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előzőekben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma Nyíregyházán

Időpont	Óvodáskorú 2H (fő)	Óvodáskorú 3H (fő)	Alapfokú 2H (fő)	Alapfokú 3H (fő)	Középfokú 2H (fő)	Középfokú 3H (fő)
2021. január	25	138	76	400	27	115
2021. október	27	139	89	430	32	119

Forrás: <https://www.oktatas.hu/koznevelas/kozerdekuadatok>

A nyilvántartás szerint 2021. októberben 148 fő hátrányos helyzetű, és 688 halmozottan hátrányos helyzetű nyíregyházi gyermek számára voltak biztosítottak a köznevelés és a gyermekvédelmi ellátások területén különböző kedvezmények, támogatások.

2.2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT TÁMOGATÁSOK, KEDVEZMÉNYEK

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét, hogy a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel egyéb pénzbeli és természetbeni támogatásokat állapíthasson meg.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelten fontosnak tartja a gyermeket nevelő családok, ezáltal a gyermekek szociális biztonságának megőrzését. A

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról szóló 54/2011. (XII.16.) önkormányzati rendeletben (továbbiakban Ör.),
- szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 21/2021. (VI.25.) önkormányzati rendelet (továbbiakban ÖrSzt),
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által az egyes szociális rászorultságtól függetlenül nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátási formákról szóló 22/2021. (VI.25.) önkormányzati rendeletben (továbbiakban Örf.)

meghatározott módon különböző pénzbeli és természetbeni támogatásokat biztosít.

Ezek a támogatási formák a

- helyi autóbusz közlekedési támogatás (Ör. 2. §),
- üdültetési támogatás (Ör. 2/A. §),
- rendkívüli települési támogatás (ÖrSzt. 14. §),
- tanszertámogatás (Örf. 3. §),
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati ösztöndíj [51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről 18. § - 20. §],
- Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány támogatása,
- nyári táboroztatás.

Az Önkormányzat valamennyi támogatását biztosította, illetve a nyári szünetben a Szigligeti táborozást és az un. napközis táborokat is megszervezte 2021-ben.

2.2.1. Helyi autóbusz közlekedési kedvezmény

A nyíregyházi lakóhellyel (állandó lakcím) rendelkező, alap-, vagy középfokú tanintézettel tanulói jogviszonyban álló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek igénye szerint helyi járatú autóbusz közlekedési támogatásra jogosult. 2018. március 1-től a

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének 50%-át,
- a halmozottan hátrányos helyzetű jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének 80 %-át,

a lejárt bérletjegy átadása ellenében a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala házipénztárából a szülő, és vagy törvényes képviselő nyilatkozatában meghatározott személy kezeihez kell kifizetni. E támogatásra kifizetett összeg 2021-ben 744.875 Ft volt. 50 %-os mértékű támogatásban 27 fő részesült 178.017 Ft összegben, 80 %-os támogatást 39 fő kapott 566.858 Ft összegben.

2.2.2. Üdültetési támogatás

A gyermekek nyári táborozását, hasznos időtöltését az Önkormányzat több módon is támogatja évek óta. Egyik formája a Szigligeti Gyermeküdülőben megvalósuló üdültetés. Az elmúlt évek során egyre több gyermek számára biztosított a felhőtlen, élményekben gazdag, kellemes kikapcsolódás a Balaton partján.

2021-ben összesen 874 nyíregyházi gyermek táborozhatott 10 turnusban a szigligeti gyermeküdülőben. Az első turnus június 21. napján kezdődött, az utolsó augusztus 27-én ért véget. A turnusok hétfőtől-szombatig tartottak. A részvételi lehetőség minden nyíregyházi lakóhellyel rendelkező diák számára biztosított volt, aki nyíregyházi székhelyű, alapfokú iskolában tanul, függetlenül a fenntartó intézmény státuszától.

Az elmúlt évben is bővült a tábor programjának a kínálata. A szigligeti várban különleges solymász bemutatót láthattak a gyerekek, környezetvédelmi vetélkedőn vehettek részt, illetve az Óvár és a kápolna megtekintése is több táborozónak nyújtott felejthetetlen élményt. Két alkalommal 100-100 db tiszteletjegyet kaptak a táborozók az újonnan elkészült, a szigligeti vár mellett található Váruvarházban felállított szabadtéri színpad előadásaira. Tamási Áron - Szarka Gyula Ördögölő Józsiás című zenés tündérajátékát láthatták a Soproni Petőfi Színház és a Zentai Magyar Kamaraszínház koprodukciójában, illetve Román Sándor társulatának az Affér című fergeteges táncprodukcióját.

A táborozási díj a költségek számbavétele, valamint a tervezett létszám alapján került meghatározásra. Az általános iskolások 36 000 Ft/fő költségtérítést fizettek turnusonként (6 nap/5 éjszaka).

A táborozó gyermekek közül 10 000 Ft kedvezményben részesültek az Ör. alapján azok, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, vagy tartós betegséggel küzdenek, vagy akinek szülei három vagy több kiskorú gyermekről gondoskodnak. Összesen 140 fő részesült így kedvezményes üdültetésben.

2.2.3. Rendkívüli települési támogatás

A Gyvt-ben szabályozott ellátásokon túl a települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére – a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint – más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

Az önkormányzat a települési támogatást rendszeres és rendkívüli formában is nyújtja.

Rendkívüli települési támogatásban a helyi rendelet szerint elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdenek – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének

megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

Az elmúlt évben az egy főre jutó jövedelmi határok emelésre kerültek, ezáltal a jogosultak száma nőtt.

2021-ben a rendkívüli települési támogatás keretében bevezetésre került az egészségügyi szűrési támogatás. Ezen támogatás adható, olyan várandós kérelmezőnek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350%-át, egyedül élő esetében annak 500%-át, feltéve, hogy a védőnői tanácsadáson rendszeresen részt vesz és rendelkezik orvosi javaslattal arra vonatkozóan, hogy a vizsgálat javasolt és finanszírozása társadalombiztosítás által nem támogatott. Az adható támogatás mértéke alkalmanként 30.000.-Ft.

Továbbá onkológiai gyógykezelést igénybe vevő kérelmezőnek is segítséget nyújtunk, akinek rosszindulatú daganatos megbetegedése igazolhatóan legalább fél éve fennáll, családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át, egyedül élő esetén annak 300%-át és közgyógyellátásra nem jogosult. Ebben az esetben az adható támogatás mértéke alkalmanként 10.000.-Ft.

2.2.4. Tanszercsomag juttatás

A helyi rendeletben foglaltak szerint az önkormányzat természetbeni formában már nyolcadik éve segíti iskolakezdekőket az általános iskola 1-4. osztályos nyíregyházi diákokat, tanszercsomag formájában – 2021. évben 4624 fő, összesen 11.744.960 Ft összértékű csomagban részesült.

A csomag füzeteket, rajzlapot, grafitceruzát, radírt, ecsetet, zsírkrétát stb. tartalmazott, az iskolai évfolyam szükségletének megfelelően. A csomag értéke összesen nettó 2.000 Ft/csomag volt. A gyermekek a csomagot az iskolákban személyesen vehették át.

2.2.5. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj

Az Önkormányzat évek óta csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz. Az ösztöndíj elméletileg három forrásból épül fel: települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. Tavaly a Bursa Hungarica támogatásban részesítettek száma: 78 fő. A támogatás célja a szociálisan rászoruló hallgatók támogatása. A támogatás legalacsonyabb havi összege 5.000 Ft, a legmagasabb 14.000 Ft volt.

A megállapított támogatások összege összesen 4 825 000 Ft volt.

2.2.6. Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány

A Közalapítvány évek óta egyszeri vissza nem térítendő támogatást nyújt felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók részére. A Közalapítvány Kuratóriuma 2021-ben is két alkalommal tett közzé felhívást támogatás elnyerésére. Azon hallgatók pályázhattak a támogatásra, akik legalább 5 éves nyíregyházi állandó lakóhellyel, első diploma megszerzésére vonatkozó felsőoktatási hallgatói jogviszonnyal (BSC, MSC, osztatlan képzés); legalább jó tanulmányi eredménnyel rendelkeznek és a családjukban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének két és félszeresét, azaz 71.250 Ft-ot. A Kuratórium a pályázatok elbírálását követően 20.000-70.000 Ft összegű támogatást állapított meg 39 fő részére.

2.2.7. Nyári táboroztatás

Az Önkormányzat tavaly is biztosította a város általános iskoláiba járó gyermekek számára, hogy a tanulók nyári napközis táborban vehessenek részt. A táborozás 2021. június 21-től augusztus 13-ig több turnusban került megszervezésre 4 helyszínen.

5. táblázat

A nyári táborozás helyszínei, résztvevők

Helyszín	Időtartam	Turnusok száma	Résztvevők száma
Sóstói Múzeumfalú	2021.06.21.- 07.16.-ig	4	381
Kis Vakond tábor	2021.06.21.- 08.13.-ig	8	914
Sport és élménytábor	2021.06.21.- 07.09.-ig	3	272
Jósa András Múzeumban	2021.07.26 - 08.02.-ig	2	60

Forrás: Beszámoló a nyári napközis táborról, NYÍRVV Nonprofit Kft, 2021.

A táborokra óriási volt az érdeklődés, összesen 1.627 gyerek vett részt.

A szülőknek az eddigi évekhez hasonlóan csak az étkezésért kellett fizetniük, de minden év közben járó étkezési kedvezményt a táborozás során is igénybe lehetett venni. A támogatottak köre kiterjedt minden nyíregyházi bejelentett lakcímmel rendelkező, nyíregyházi általános iskolába járó gyermekekre. Minden jelentkező gyermek egy turnus támogatott helyre jelentkezhetett, de második vagy több turnusban való részvételre is volt lehetőség, önköltséges áron.

A szociálisan rászorulóknak egy turnusban ingyenesen táborozhattak. Tartósan beteg gyermek, illetve három vagy több gyermekes család esetében egy turnusban az étkezési díj 50%-át kellett fizetni, 1500 Ft/turnus díjat.

6. táblázat

Jogcím	Kedvezményben részesülők száma (fő)	Fizetendő díj (Ft)
három vagy többgyermekes család	218	1500 Ft/turnus
tartósan beteg gyermek	53	1500 Ft/turnus
rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek	46	0 Ft
nevelt gyermek	10	0 Ft
Összesen	327	

Forrás: Beszámoló a nyári napközis táborról, NYÍRVV Nonprofit Kft, 2021.

3. JEGYZŐI FELADATOK GYÁMÜGYI HATÁSKÖRBEN

3.1. Családvédelmi koordináció

A járványhelyzet súlyosbította a családon belüli és a párkapcsolati erőszak eseteit. Ez több tényezőnek köszönhető: egyrészt a kijárási korlátozások okozta bezártság több alkalmat biztosított a bántalmazónak arra, hogy kontroll alatt tartsa az áldozatát, másrészt a gazdasági helyzet növelte a háztartásokon belüli stresszt, amely megnövelte az erőszak kockázatát is.

A családon belüli erőszak áldozatai (általában nők és gyerekek) közül sokan élnek veszélyes környezetben, a bántalmazójukkal összezárva egy lakásban, és nehezen kérnek segítséget, sok esetben nem ismerik a szükséges erőforrásokat és szolgáltatásokat. A koronavírushoz köthető korlátozások, a bezártság azonban nem okozzák a bántalmazást, csak kiéleztik a családon belüli egyenlőtlen, bántalmazó kapcsolatokat, és több teret biztosítanak a bántalmazó akaratának fizikai betartására.

A jogszabály egyértelműen rögzíti a *bántalmazott* valamint a *bántalmazó* fogalmát is.

Bántalmazott: az a hozzátartozó, akinek a sérelmére a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítják.

Bántalmazó: az a cselekvőképes hozzátartozó, aki a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítja, vagy akire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszakot más megvalósítja, feltéve, hogy ezzel a bántalmazó egyetért.

Hozzátartozók közötti erőszaknak minősül:

- a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység
- a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás.

2020. január 1. napjától a járási hivataloktól a települési önkormányzat jegyzőjéhez kerülő gyámhatósági feladat és hatáskörök közül *családvédelmi koordinációért felelős szervként* a települési önkormányzat jegyzője került kijelölésre.

A Hkt. 2. § (1) bekezdésben meghatározott szervek, személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik. Ezek

a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona,

c) a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény és a nevelési tanácsadó,

d) a gyámhatóság,

e) a rendőrség,

f) az ügyészség,

g) a bíróság,

h) a pártfogó felügyelői szolgálat,

i) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

j) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

k) az egyesületek, alapítványok.

Az előbbieken említett jogszabályban meghatározott intézmények illetőleg a családvédelmi koordinációért felelősök kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A bántalmazás észlelése, jelzése érkezik közvetlenül magánszemélytől vagy a jelzőrendszerhez tartozó szervektől. 2021. évben összesen 45 jelzés érkezett, a jelzőrendszer szervei közül legtöbb esetben a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ (31 eset) és a Megyei Főügyészség (9) jelzett. A főügyészségi jelzések már az elrendelt távotartást követően érkeznek a családon belüli erőszakról. A Központ az érintett családokkal legtöbb esetben alapellátás keretében foglalkozik, jogi és konfliktuskezelési szolgáltatásokat nyújt az azt igénybe venni kívánók számára, valamint a kiskorú gyermekek védelmében megteszi a szükséges hatósági intézkedéseket.

Minden esetben a jelzési kötelezettségnek eleget téve az eljárásról és a feltárt tényekről a jegyző értesítette a Rendőrséget, és a családban nevelkedő kiskorú gyermekek veszélyeztetettsége ügyében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Gyámügyi Osztályát és a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központot.

3.2. A gyermek családi jogállásának rendezése

2020. január 01. napjától a települési önkormányzat jegyzőjének feladat és hatásköre tovább bővült az apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermekek családi jogállásnak rendezésével.

A települési önkormányzat jegyzője

- nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
- a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében megállapítja a gyermek családi és utónevét,
- hozzájárul a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez,
- megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatait.

Az apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermekek családi jogállását legkésőbb 3 éves korukig rendezni kell. A családi jogállás leggyakrabban teljes hatályú apai elismeréssel történik. Ez azt jelenti, hogy a gyermek születése előtt, vagy azt követően a szülők együttesen megjelennek az arra hatáskörrel rendelkező hatóságnál és a gyermeket az apa elismeri.

2021. évben az Anyakönyvi hivataltól összesen 78 esetben érkezett jelzés az apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorú ügyében. Ebből az év folyamán 41 rendezésre került teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat által.

Ha a gyermek családi jogállása egyéves korában még mindig rendezetlen, a települési önkormányzat jegyzőjének ismét tájékoztatni kell az anyát a családi jogállás rendezésének lehetőségeiről.

3.3. Gyámnevezés

A gyámnevezés és gyámságból való kizárás a szülői felügyelet egyik részjogosítványa. A nevezett gyámról, valamint a gyámságból kizárt személyről a járási gyámhatóság nyilvántartást vezet, így a település önkormányzat jegyzőjének értesítési kötelezettsége van.

A 2021-es évben egy esetben történt gyámnevezés tárgykörében jegyzőkönyv felvétele.

4. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

A gyermekjóléti alapellátás rendszerébe tartozó ellátásokat – gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmeneti elhelyezése – az önkormányzati fenntartásban működő Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ és a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény biztosítja.

4.1. Család és gyermekjóléti szolgáltatás

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai körében ellátja a gyermekjóléti szolgáltatást a családsegítéssel, a gyermekjóléti központ feladatait és hatósági intézkedéseket végez. Működési területe a család és gyermekjóléti szolgáltatás esetében Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területe, valamint ellátási szerződés keretében Nyírpazony, Nagycserkesz, Kálmánháza, Nyírtura és Sényő községek közigazgatási területei. A család és gyermekjóléti központ működési területe pedig a Nyíregyházi járás területe (Apagy, Nyírtura, Sényő, Nyírpazony, Napkor, Kótaj, Nyírtelek, Rakamaz, Tiszanagyfalu, Szabolcs, Nyíregyháza, Kálmánháza, Nagycserkesz, Újfehértó, Tímár).

Az intézmény a város területén több telephelyen és nyitva álló helyiségben áll a lakosság rendelkezésére:

A székhely a Nyíregyháza, Körte u. 41/A alatt található. A telephelyek és nyitva álló helyiségek: Nyíregyháza, Május 1 tér 10/A (Északi telephely), Nyíregyháza, Vécsey u. 17. (Déli telephely), Nyíregyháza, Huszár tér 2/A (Huszár telepi telephely), Nyíregyháza, Nagyváradi u. 2. (nyitva álló helyiség) alatt működnek. A Huszár telepi telephely az elmúlt évben új helyszínre költözött, köszönhetően annak, hogy pályázati forrásból megújult épületben, nagyobb alapterületen került kialakításra a szolgáltatás telephelye.

A család- és gyermekjóléti szolgálat folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét, meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést, segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását, felkérésre környezettanulmányt készít. Családsegítés keretében a szolgáltató többek között családgondozást, egyéni esetkezelést végez, információt nyújt, tájékoztatást ad az igényelhető szociális ellátásokról, segítséget ad ügyintézésben, krízishelyzetben segítséget nyújt, szociális-, életvezetési-, mentálhigiénés tanácsadást tart.

A gyermekjóléti szolgáltatást 3 568 fő (1866 család) vette igénybe az elmúlt évben; együttműködési megállapodás alapján 1 796 fő (648 család), nem együttműködési megállapodás alapján 1 772 fő (1218 család) vette fel az intézménnyel a kapcsolatot.

2. ábra

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők száma 2021-ben

A szolgálatnál megjelent igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)													
Sorszám	Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61	62 éves és idősebb	Összesen : (a-i)	Családok száma
			éves										
			a	b	c	d	e	f	g	h			
01	Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	55	66	198	146	25	51	132	40	20	733	648
02		Nő	48	81	215	133	73	136	278	71	28	1063	
03		Összesen (01+02 sor)	103	147	413	279	98	187	410	111	48	1796	
04	Nem együttműködési megállapodás alapján	Ebből (03-ből): központ által továbbított/ központtól érkező	10	18	37	30	9	18	45	12	1	180	75
05		Férfi	18	15	93	55	29	40	163	96	98	607	1218
06		Nő	16	15	80	36	80	221	355	171	191	1165	
07	Összesen (05.+06.sor)	34	30	173	91	109	261	518	267	289	1772		
08	Ebből (07-ből): a gyermekvédelmi gondoskodás köréhez tartozó hatóságai intézkedésbe bevont személyek		0	0	1	3	0	0	1	0	3	8	8
09		Ebből (07-ből): központ által továbbított/központtól érkező	4	1	17	13	3	4	12	9	3	66	25
10	ebből (07-ből): egyszeri alkalommal		3	2	10	6	48	141	273	150	153	786	
99	Összesen (03+07.sor)		137	177	586	370	207	448	928	378	337	3568	1066

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2021.

A szolgáltatás igénybevételének elsődleges okai között a gyermeknevelési, valamint az elhanyagolási problémák jelennek meg, de továbbra is magas esetszámban fordulnak elő az életviteli (83 család), valamint az anyagi, megélhetési problémák (109 család). Az ügyfelek gyakran halmozott problémákkal küzdenek, így több szolgáltatást is igénybe vesznek. A csoportfoglalkozás továbbra is népszerű a szolgáltatások körében, az egyéni esetkezelés mellett munkaerő-piaci foglalkozásokat, valamint életvezetési tanácsadást is igénybe vesznek, amit a 2021-es évben a járvány miatt fokozatosan vezettek vissza személyes jelenlétű szolgáltatásként.

A szolgáltatást igénybe vevők az elsődleges probléma szerint 2021-ben

A szolgáltatást igénybe vevő családok száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma			
Sorszám	A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
		a	b
01	Életviteli	83	184
02	Családi-kapcsolati konfliktus	91	143
03	Családon belüli bántalmazás	35	40
04	Elhanyagolás	119	162
05	Ebből (04-ből): oktatási, nevelési elhanyagolás	91	124
06	Ebből (04-ből): felnőttre vonatkozóan(családi, intézményi)	3	5
07	Gyermeknevelési	80	212
08	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	27	83
09	Magatartászavar, teljesítményzavar	45	114
10	Fogyatékoság, retardáció	6	23
11	Lelki – mentális, pszichiátriai betegség	12	54
12	Szenvedélybetegség	8	44
13	Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	11	44
14	Foglalkoztatással kapcsolatos	6	59
15	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	109	253
16	Ügyintézésel kapcsolatos	9	123
17	Információkéréssel kapcsolatos	0	101
18	Egyéb	7	14
99	Összesen (01–04, illetve 07–18 sorok összege)	648	1653

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2021.

Az elsődleges problémákra adott szakmai „válasz”-ként a segítő beszélgetés, információnyújtás, ellátásokhoz való hozzáférés fordul elő magas esetszámban. Emellett szociális ügyintézésekhez kérnek segítséget az ügyfelek. Az elmúlt évben 6.520 családlátogatást végzett az intézmény és jelentős az adomány közvetítése is, ez a szám elsősorban élelmiszeradományra utal.

Szakmai tevékenységek

A szakmai tevékenységek adatai (az év folyamán)			
Sorszám	Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részeseülők száma
		a	b
01	Információnyújtás	1974	1632
02	Segítő beszélgetés	4505	1712
03	Tanácsadás	1351	879
04	Ügyintézéshez segítségnyújtás	1214	792
05	Konfliktuskezelés	221	193
06	Kríziskezelés	98	102
07	Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez -pénzbeli	319	319
08	Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez -természetbeni	913	1110
09	Közvetítés másik szolgáltatáshoz	437	455
10	ebből (09-ből): átmeneti gondozásba	55	69
11	Közvetítés család- és gyermekjóléti központhoz	888	358
12	Esetkonferencia	140	296
13	Esetmegbeszélés	173	289
14	Esetkonzultáció	1040	1052
15	Szakmaközi megbeszélés	6	
16	Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	466	505
17	Családlátogatás	6520	2386
18	Adományközvetítés	3692	2664
19	Mediáció	3	5
20	Kapcsolattartási ügyelet	32	203
21	Pszichológiai tanácsadás	1022	127
22	Jogi tanácsadás	150	105
99	Összesen (01–09, illetve 11–22. sorok összege)	25164	15184

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2021.

A Szolgálatnál nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma 2021-ben 1034 fő, ez mindösszesen 530 családot jelent. A jelzések közül kimagasló a gyermeknevelési probléma (168 fő esetében érkezett jelzés), a családi konfliktus, mely 163 fő kiskorút érintett, a gyermekek elhanyagolása (98 kiskorú) és bántalmazása (82 kiskorú), valamint az elégtelen lakáskörülmény, mely esetében 99 kiskorút érintő jelzés érkezett. Hatósági intézkedés kezdeményezésére 112 alkalommal került sor.

5. ábra

Veszélyeztetett kiskorúak adatai

Veszélyeztetett kiskorúak (0-17 évesek) adatai							
Sorszám	Okok			Az érintett gyermekek száma a veszélyeztettség fő oka szerint	Ebből (a-ből): jogerős hatósági intézkedésben érintett gyermekek száma	A veszélyeztetettség okainak halmozott száma (fő okkal együtt)	
							a
01	Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma (02+18+26+30. sorok összege)			1034	327		
02	Környezeti főcsoport összesen (a gyermek környezetéből kell kiindulni)			776	251	1332	
03	Ebből (02-ből):	nevelési probléma		168	33	390	
04		szülők, család életvitel (személyiségbetegségek, antiszociális viselkedés)		88	25	157	
05		családi konfliktus		163	57	231	
06		szülő(k) betegsége		5	0	19	
07		gyermek családon belüli bántalmazása	fizikai	41	31	41	
08			lelki	36	3	37	
09		gyermek elhanyagolása	szexuális	5	1	5	
10			fizikai	86	26	86	
11		egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés	lelki		12	8	16
12			fizikai		5	1	5
13			iskolai kirekesztés, erőszak		7	1	13
14			kortárs csoport negatív hatása		32	14	50
15			elégtelen lakáskörülmények		99	46	235
16			kolokoltatás veszélye		7	1	13
17			munkanélküliség		22	4	34
18			Magatartási főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)			146	67
19		Ebből (18-ből):	gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség		51	9	211
20	drogfogyasztás		1	1	2		
21	alkoholfogyasztás		4	2	8		
22	játékiszemély		0	0	0		
23	csavargás		12	3	35		
24	tanköteletesség elmulasztása (50 tandra és egyéb)		69	52	94		
25	egyéb		9	0	13		
26	Egészségi főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)			42	1	63	
27	Ebből (26-ből):	tartós betegség		5	0	8	
28		fogyatékoság		7	0	10	
29		magatartás- vagy tanulási zavar		30	1	45	
30	Anyagi főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)			70	8	197	
31	Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek			530	133		
32	A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül (01 sor) a központ felé továbbított esetek száma			144			
33	Ebből (32-ből):	hatósági intézkedés kezdeményezése miatt			112		
34		központ által nyújtott speciális szolgáltatások miatt			25		
35	Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én			570	203		

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2021.

A gyermekek veszélyeztetettségének feltárása érdekében végzett szakmai munka dokumentálására, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében a környezettanulmány, a cselekvési/intézkedési tervek, a helyzetértékelések elkészítésére 2021-ben bevezetésre került a Gyermekünk Védelmében Informatikai Rendszer (GYVR). A rendszerben kell dokumentálni ezenkívül a hatósági intézkedésekre történő kezdeményezést, javaslatlételt, ehhez kapcsolódó terveket.

Az eddig megjelenített adatok összességében tartalmazzák a család és gyermekjóléti szolgáltatás adatait. Mivel az intézmény ellátási területe több településre is kiterjed, ezért ezeken a településeken megjelenő ügyfélforgalom adatait külön ábrában is megadjuk (6. ábra).

A kliensszámból jól látható, hogy Nagycserkesz településen magas a szolgáltatásokat igénybe vevők száma. 2021-ben 194 fő - ebből együttműködési megállapodás alapján 122 fő - dolgozott együtt szakemberekkel. A településen 2 családsegítő munkatárs látja el a szociális segítő munkát a kliensszám alapján. A gondozott családok elsődleges problémája az életviteli, valamint az elhanyagolás, ezen belül is az oktatási- nevelési és a gyermekek fizikai elhanyagolása. A településen élő családok egyrésze halmozottan hátrányos helyzetű, külterületi részen élnek, a tanyavilágban.

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők száma alapján Nagycserkeszt Kálmánháza követi. A településen 70 fő vette igénybe a szolgáltatást, ebből 42-en együttműködési megállapodás alapján. Szintén az életviteli és a gyermeknevelési problémák állnak az első helyen.

6. ábra

A szolgáltatást igénybe vevők száma az ellátási területhez tartozó településeken

A szolgálatnál megjelent igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)								
Sor-szám	Igénybevétel módja	Nem, életkor	Kálmánháza	Nagycserkesz	Nyírpazony	Nyírtura	Sényő	Mindösszesen
01	Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	17	52	10	13	7	99
02		Nő	25	70	12	19	5	131
03		Összesen (01+02 sor)	42	122	22	32	12	230
04		Ebből (03-ból): központ által továbbított/központtól érkező	2				1	3
05	Nem együttműködési megállapodás alapján	Férfi	9	37	7	2	4	59
06		Nő	19	35	12	14	11	91
07		Összesen (05.+06.sor)	28	72	19	16	15	150
08		ebből (07-ből): központ által továbbított/központtól érkező	3		2			5
09	ebből (07-ből): egyszeri alkalommal		20	29	19		2	70
99	Összesen (03+07.sor)		70	194	41	48	27	380

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2021.

4.2. Észlelő-jelzőrendszer

A Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ éves szakmai beszámolójában foglaltak szerint a jelzőrendszer működésére is hatással voltak az új kihívások. A veszélyhelyzet alatt kiemelkedően gyors reakciók, válaszok születtek a problémákra a jelzőrendszeri tagok között. Hatékony, kreatív megoldásokkal dolgoztak a szociális segítők, a kapcsolatfelvétel is zökkenőmentesen ment, jól működött az online ügyintézés.

Az óvodai, iskolai szociális segítők megjelenésével szorosabb, bizalmi kapcsolat alakult ki mind a pedagógusokkal, mind a gyerekekkel. A jelzőrendszer az óvodák, iskolák bezárásával sem gyengült, hiszen telefonon és online folyamatos maradt a kapcsolattartás, a családsegítők pedig a vírushelyzet alatt is látogatták a krízisben lévő családokat a megfelelő higiéniai szabályok betartása mellett.

A gyermekjóléti szolgálathoz a jelzőrendszeri tagoktól 2021-ben mindösszesen 638 kiskorút érintő jelzés érkezett, a felnőtt jelzések száma 286. Az iskolai hiányzások jellemzően továbbra is a digitális oktatás kötelezettségeinek elmulasztásából fakadtak. Ebben az esetben a papír alapú tananyagot juttatták el a szakemberek a hátrányos helyzetű gyerekekhez. A legtöbb jelzés kiskorúak tekintetében a köznevelési intézményekből érkezett (184 jelzés), mely az iskolai hiányzásokból, az elhanyagolásból, valamint a digitális tanrend elmulasztásából fakadtak.

Az észlelő-jelzőrendszer által küldött jelzések a gyermekjólét szolgálat felé

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma (Halmozott adat!)				
Sorszám	Megnevezés	0–17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb) személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	a) és b) oszlopból a család- és gyermekjólét szolgálat/központ által továbbított jelzések száma
		a	b	c
01	Egészségügyi szolgáltató	74	60	17
02	Ebből (01-ből): védőnői jelzés	51	19	6
03	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	69	21	47
04	ebből (03-ból): család- és gyermekjólét szolgálat	16	3	15
05	ebből (03-ból): család- és gyermekjólét központ	44	13	32
06	Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	24	0	0
07	Átmeneti gondozást biztosítók	100	52	5
08	Köznevelési intézmény, szakképző intézmények	184	1	15
09	Rendőrség	43	10	5
10	Ügyészség, bíróság	3	3	0
11	Pártfogó felügyelői szolgálat	6	3	0
12	Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	3	2	0
13	Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	0	5	0
14	Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat	2	1	0
15	Allampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	104	72	0
16	Önkormányzat, jegyző	4	37	0
17	Közüzemai szolgáltatók	0	3	0
18	Hivatásos gondnok	0	1	0
19	Javítóintézet	1	0	0
20	Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	18	15	0
21	Allam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	3	0	2
22	Összesen (01; 03; 6-21.sorok összege)	638	286	91
23	A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	638	286	91

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2021.

4.3. Gyermekjóléti központ szolgáltatásai

A család- és gyermekjóléti központ ellátja a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait, valamint a Gyvt. 39. § (3a) bekezdése és a 40/A. §-a szerinti feladatokat.

A gyermek családban nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít:

- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítói eljárást,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást
- életviteli tanácsadást
- óvodai, iskolai szociális segítő tevékenységet.

A Központ gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó, hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében az esetmenedzser:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére,

a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére

- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez
- utógondozást végez
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet a készíti
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A 2021-es évben jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetmenedzseri tevékenységet igénybe vevők száma 2.138 fő, a speciális szolgáltatást igénybe vevők száma 1.369 fő.

Az esetmenedzserek 187 alkalommal tettek első védelembe vételi eljárás során javaslatokat a gyámhivatal felé. A már meglévő ügyekben legalább évente egy alkalommal felülvizsgálatokra is sor kerül. Felülvizsgálati tárgyalásra védelembe vétel esetén 158 alkalommal került sor, amely 195 gyermeket érintett. Ezek az adatok nagyságrendileg a tavalyi évhez hasonlóak.

Megelőző pártfogás eljárás megindítása után 46 alkalommal, ideiglenes hatályú elhelyezés esetében 36 alkalommal, nevelésbe vétel eljárás esetében 27 alkalommal, családba fogadás esetében 76 alkalommal tettek az esetmenedzserek megalapozott javaslatot a gyámhivatal felé. Ezek a számok a tavalyi évhez képest kisebbek, feltűnően kevesebb a megelőző pártfogással érintett esetek száma. Ez valószínűleg annak tudható be, hogy volt egy hosszabb időszak, amikor kijárási korlátozások léptek életbe, így kevesebb lehetőség volt szabálysértés, bűncselekmény elkövetésére.

A veszélyeztetett gyermekek esetében 5 alkalommal harmadik személynél történő elhelyezésre volt lehetőség és 40 alkalommal javasolták a gyermek gondozási helyének megváltoztatását.

A gyermekjóléti központ 2021-ben jogerős határozattal összesen 551 védelembe vett, 329 nevelésbe vett, és 40 ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorúval állt kapcsolatban, amely adatok nagyságrendileg a tavalyi évhez hasonlóak.

8. ábra

Esetmenedzseri tevékenységben érintettek száma településenként

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységben érintettek (kiskorúak és 18. élet betöltött fiatalok) száma települések szerint							
Település-azonosító	Gondozottak száma	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen: (a–d oszlopok)	Ebből (e-ből): lány
	Település neve	a	b	c	d	e	f
1720	Nyíregyháza	365	19	176	11	571	279
2030	Apagy	7		3		10	4
2722	Kálmánháza	4		3		7	5
2372	Kótaj	28		14	2	44	21
2274	Nagycserkesz	52	7	34		93	30
0842	Napkor	4	2	9		15	4
3314	Nyírpazony	8		1		9	5
1355	Nyírtelek	25	1	24		50	22
1209	Nyírtura	9				9	6
1473	Rakamaz	13	2	37	1	53	25
0449	Sényő	2				2	2
2447	Timár	13	1	5	1	20	8
2725	Tiszanagyfalu	9		2	1	12	7
2661	Újfehértó	12	8	21		41	18
9999	Összesen	551	40	329	16	936	436

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2021.

A gyermekjólét központ különböző speciális szolgáltatásokat biztosít. A COVID-19 világjárvány hatással volt a szolgáltatást igénybe vevők számára. Kiemeljük beszámolónkban a gyermekek részére nyújtott pszichológiai tanácsadást, valamint az óvodai és iskola szociális segítő tevékenységet.

9. ábra

A speciális szolgáltatások jellemzői

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és az azokkal ellátott személyek adatai									
Sorszám	Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab) (Halmozott adat)				Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő) (Nem halmozott adat)			
		összes tevékenység száma	ebből (a-ből):			összes ellátott száma	ebből (e-ből):		
			jogerős hatósági intézkedéssel érintett	központban végzett	szolgáltatáshoz kihelyezett		jogerős hatósági intézkedéssel érintett	központban ellátott	szolgáltatáshoz kihelyezettként ellátott
a	b	c	d	e	f	g	h		
01	Kapcsolattartási ügyelet	1536	660		1536	186	99	186	
02	Utcai (lakótelepi) szociális munka								
03	Kórházi szociális munka	73				73			
04	Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység	12206				12646			
05	Szociális diagnózis felvétele	152				218			
06	Készenléti szolgálat	27							
07	Fogyatékosügyi tanácsadás								
08	Jogi tanácsadás	281	14	106	175	201	13	66	
09	Pszichológiai tanácsadás	2002	578	980	1022	258	72	131	
10	Munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás	3		3		3		3	
11	Mediáció	81	2	38	43	28	2	13	
12	Konfliktuskezelés	108	79	86	22	112	93	20	
13	Hátralekkeselési tanácsadás	164			164	250		250	
14	Csoportmunka	3	1	1	2	33	3	10	
15	Egyéb	295	8	45	250	177	162	164	
99	Összesen (01–15 sorok összege)	16931	1342	1259	3214	14185	444	479	

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2021.

2021-ben a pszichológiai szolgáltatást 218 gyermek vette igénybe. A COVID-19 világjárvány hatással volt a szolgáltatást igénybe vevők számára és a szolgáltatás megvalósulására is: mivel a vírus 3. és 4. hullámában Nyíregyházán kevés intézményben valósult meg a személyes ellátás, így a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központba több helyről küldték a pácienseket az egyes szakemberek. A 2020-as évhez képest 2021-ben a pandémia okozta mentális zavarok/problémák hosszabb távú terápiás ellátására helyeződött a hangsúly.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet 3 éve biztosítja a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ. Az összes tevékenység száma a 2021-es év statisztikája szerint 12.206 alkalom. Ez a szám mutatja az egyéni, csoportos és közösségi tevékenységeket, melyek az oktatási és nevelési intézményekben valósulnak meg. Legnagyobb számban az egyéni, azon belül is a tanácsadás, konzultáció, és információnyújtás jelenik meg a mindennapi tevékenységben. Gyakori a családlátogatás, esetmegbeszélés, több esetben lát el a segítő gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat az intézményekben, segít hivatalos ügyek intézésében. Az elértek közül egyéni segítségnyújtásban a központi elektronikus nyilvántartási rendszer (a továbbiakban: KENYSZI) adatbázisában TAJ számmal rögzítettek szerint 271 gyermek részesült.

A csoportfoglalkozásokra nagyobb hangsúly helyeződött az elmúlt évben, ezzel is erősítve a prevenciók lehetőségeket a gyermekek, fiatalok körében. Az elmúlt évben kiemelkedő volt az iskolai bántalmazással, Bullying témakörben jelentkező probléma, valamint egyre több alkalommal találkoztak a szakemberek szuicid gondolatokkal, viselkedéssel küzdő gyermekekkel.

5. A GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSÁNAK, GYERMEKEK ÁTMENETI GONDOZÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA, EZEN ELLÁTÁSOK IGÉNYBEVÉTELE, S AZ EZZEL ÖSSZEFÜGGŐ TAPASZTALATOK

5.1. A gyermekek napközbeni ellátása: bölcsődei ellátás

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény (4400 Nyíregyháza, Tokaji u. 3.) szervezeti keretében működő 9 bölcsőde útján valósul meg. A férőhelyek száma 2021-ben bővült a 14. számú Bóbita Bölcsődében történt fejlesztés eredményeként. A TOP 6.2.1-16-NY1-2017-00003 számú, Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - II. Ütem pályázat keretén belül a bölcsődében új gondozási egység kezdte meg a munkáját 2021. márciusában. Ezzel az önkormányzati fenntartásban működő intézmények férőhelyeinek száma 738 -ra növekedett.

7. táblázat

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott bölcsődék

Bölcsőde neve	Címe	Férőhelyek száma
5. sz. Őzike bölcsőde	Nyíregyháza, Vécsey köz 31.	76 fő
6. sz. Napsugár bölcsőde	Nyíregyháza, Dália u. 1.	24 fő
7. sz. Hóvirág bölcsőde	Nyíregyháza, Malom u. 5.	40 fő
8. sz. Nefelejcs bölcsőde	Nyíregyháza, Sarkantyú u. 30-36.	130 fő
9. sz. Micimackó bölcsőde	Nyíregyháza, Stadion u. 8/A.	50 fő
10. sz. Katica bölcsőde	Nyíregyháza, Tőke u. 1.	104 fő
12. sz. Babaház bölcsőde	Nyíregyháza, Krúdy Gy. u. 30.	106 fő
14. sz. Bóbita bölcsőde	Nyíregyháza, Tass u. 1-3.	102 fő
16. sz. Aprajafalva bölcsőde	Nyíregyháza, Fazekas J. tér 13.	106 fő
Összesen		738 fő

Forrás: saját szerkesztés

A bölcsődében összesen 57 csoport működik, 12-14 fős férőhelyekkel. A legkisebb bölcsődében 2 csoport, a legnagyobb 10 csoport működik.

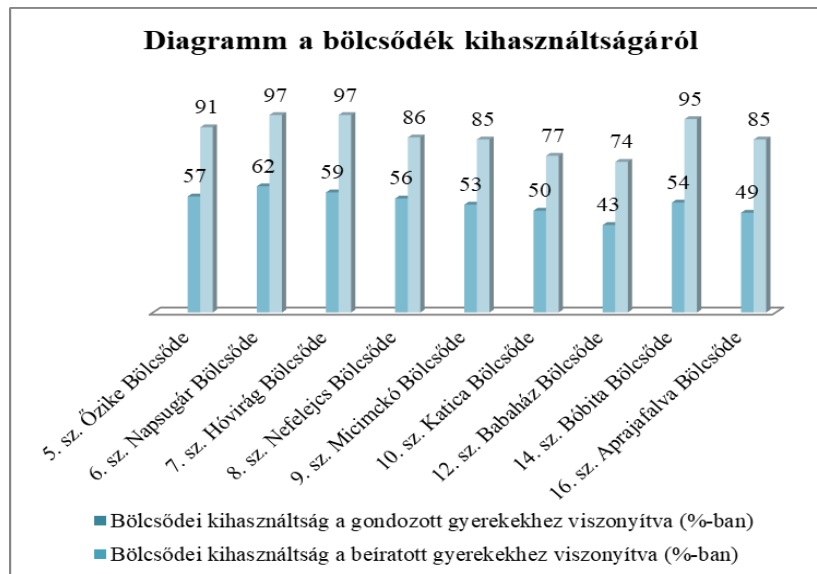
A bölcsődei gondozás-nevelés során az intézmények fő szempontja, hogy tevékenységeik változatosak, derűs hangulatúak legyenek, és valódi értékeket hordozzanak. Kiemelt figyelmet fordítanak az egészséges életmód megalapozására, a nagymozgásfejlesztésre. A gyerekek szeretik és igénylik is a mozgásos játékokat. A kisgyermeknevelők magas színvonalon végzik az ének-zenei nevelést. Gyakran kapcsolódik össze az ének, a mondóka a mozgással, a tánccal, és a bábozással. A környezeti nevelés személyiségformáló, szokásalakító szerepe a bölcsődékben nagy jelentőséggel bír. A kisgyermeknevelők fontos feladata, hogy tegyék lehetővé a gyermekek számára az élményközpontú, életkori sajátosságokat figyelembe vevő, tevékenységen alapuló környezeti nevelést. A gyermekek sokféle tevékenységen, élményen keresztül ismerik meg, fedezik fel és szeretik meg az őket körülvevő természeti és tárgyi környezetet.

A gyermekek ellátásában közvetlenül 137 fő kisgyermeknevelő és 28 bölcsődei dajka vesz részt. A kisgyermeknevelők közül 72 fő rendelkezik felsőfokú végzettséggel, 65 fő pedig középfokú végzettséggel. A bölcsődékben dolgozó felsőfokú végzettségű kisgyermeknevelőkre és szakdolgozókra is kiterjedő pedagógus életpálya modell szerinti gyakornoki rendszerben az elmúlt évben 2 fő gyakornok kisgyermeknevelő sikeres vizsgát tett a pedagógus I. fokozatot célzó minősítő vizsgán, 3 fő gyakornok kisgyermeknevelő besorolásban van. 1 fő kisgyermeknevelő Pedagógus II. pedagógus besorolási fokozatra irányuló minősítési eljárásban vett részt melyen sikeres vizsgát tett.

A bölcsődék kihasználtsága

A világjárvány hatása a bölcsődei férőhelyek kihasználtságában is megmutatkozott. A beíratott gyermekek aránya a férőhelyekhez viszonyítva 74-97 % között volt, a gondozott gyermekek aránya pedig 43-62 % közötti. Ennek okai között szerepelhet az, hogy kevesebb gyermeket íratnak a szülők bölcsődébe vélhetően a járvány miatt is, a beíratott gyermekek a megbetegedések miatt nem vették igénybe a gondozást, valamint az önkormányzati bölcsődéken kívül más fenntartású intézmények is biztosítanak nappali ellátást a város területén.

10. ábra

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2021.

Az alacsonyabb kihasználtság a finanszírozásra hatással van. Az ellátottak számának meghatározása azonban 2021. májustól változott, így a Magyarország 2021.évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 40.2. pontja szerint a bölcsődébe a tárgyév január 31.-én beíratott gyermekek száma, vagy a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám 80 %-a közül a kedvezőbbet kell alkalmazni. A legtöbb esetben a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám 80 %-át vettük figyelembe az állami támogatás igénybevitelénél.

Zárva tartás, nyári zárás, nevelés-gondozás nélküli munkanap

A bölcsődében a koronavírus megbetegedések miatt 2020. évben Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata rendkívüli szünetet rendelt el több bölcsődében, időrendben ezek a következők:

1. A 14. számú Bóbita Bölcsőde egy gondozási egységének két csoportjában, a Süni és a Nyuszi Csoportban 2021. január 11. napjától 2021. január 17. napjáig rendkívüli szünetet rendeltünk el.
2. A 9. számú Micimackó Bölcsőde egy gondozási egységének két csoportjában, a Zsebibaba és a Mókuska Csoportban 2021. január 25. napjától 2021. január 31. napjáig rendkívüli szünetet rendeltünk el.
3. A 14. számú Bóbita Bölcsőde egy gondozási egységének két csoportjában a Mókuska és a Pillangó csoportban 2021.02.17. napjától 2021.02.22. napjáig rendkívüli szünetet rendeltünk el.

4. A 14. számú Bóbita Bölcsőde egy gondozási egységének két csoportjában a Mókuska és a Pillangó csoportban 2021.02.17. napjától 2021.02.22. napjáig, mely további megbetegedések miatt meghosszabbításra került 2021.02.26. napjáig rendkívüli szünetet rendeltünk el.
5. A 7. számú Hóvirág Bölcsőde egy gondozási egységének 2 csoportjában a Pillangó és a Napsugár csoportban 2021.02.19. napjától 2021. 02.27. napjáig rendkívüli szünetet rendeltünk el.
6. A 12. számú Babaház Bölcsőde egy gondozási egységének 2 csoportjában az Eperke és a Katica csoportban 2021. március 04. napjától 2021. március 12. napjáig rendkívüli szünetet rendeltünk el.
7. A 16. számú Aprajafalva Bölcsőde egy gondozási egységének két csoportjában az Alma és a Csiga csoportban 2021. március 08. napjától 2021. március 13. napjáig rendkívüli szünetet rendeltünk el.
8. A 12. számú Babaház Bölcsőde egy gondozási egységének 2 csoportjában az Ózike és a Cica csoportban 2021. március 11. napjától 2021. március 15. napjáig rendkívüli szünetet rendeltünk el.
9. A 12. számú Babaház Bölcsődében a teljes bölcsődére vonatkozóan 2021. március 16. napjától 2021. március 19. napjáig rendkívüli szünetet rendeltünk el.
10. A 14. számú Bóbita Bölcsőde egy gondozási egységének két csoportjában a Katica és a Méhecske csoportban 2021. március 31. napjától 2021. április 3. napjáig rendkívüli szünetet rendeltünk el.
11. A 14. számú Bóbita Bölcsőde egy gondozási egységének egy csoportjában az Ózike csoportban 2021. április 1. napjától 2021. április 9. napjáig rendkívüli szünetet rendeltünk el.

A Bölcsődékben összesen 14 alkalommal, 24 csoportban kellett rendkívüli szünetet elrendelni Covid megbetegedés miatt.

2021. novembertől

- A 9. számú Micimackó Bölcsőde Zsebibaba csoportját Covid megbetegedés miatt 2021. november 3. napjától 2021. november 12. napjáig járványügyi megfigyelés alá helyezte a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya.
- A 7. számú Hóvirág Bölcsőde Micimackó csoportját Covid megbetegedés miatt 2021. november 4. napjától 2021. november 13. napjáig járványügyi megfigyelés alá helyezte a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya.

A Gyvt. 43. § (4) bekezdése szerint a bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó a bölcsődei szünet idejére a szülő, törvényes képviselő kérésére gondoskodik a gyermek intézményi gondozásának, nevelésének megszervezéséről.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően a nyári nyitvatartás időtartamát a fenntartó meghatározta. Minden bölcsőde 4 hét időtartamban volt zárva, és a zárás ideje alatt ügyeletes bölcsőde működött.

Az önkormányzati fenntartású bölcsődék nyári zárva tartásának ideje 2021-ben

Bölcsőde	zárás időpontja	ügyeletes bölcsőde
7. számú Hóvirág Bölcsőde (Nyh., Malom. u. 5.)	2021. július 5.- július 30.	14. számú Bölcsőde (Nyh., Tas u. 1-3.)
8. számú Nefelejcs Bölcsőde (Nyh., Sarkantyú u. 30-36.)		
9. számú Micimackó Bölcsőde (Nyh., Stadion u. 8/a)		
12. számú Babaház Bölcsőde (Nyh., Krúdy Gyula u. 30.)		
16. számú Aprajafalva Bölcsőde (Nyh., Fazekas János tér 13.)		
5. számú Ózike Bölcsőde (Nyh., Vécsey köz 31.)	2021. augusztus 2.-augusztus 27.	16. számú Aprajafalva Bölcsőde (Nyh., Fazekas János tér 13.)
6. számú Napsugár Bölcsőde (Nyh., Dália u. 1.)		
10. számú Katica Bölcsőde (Nyh., Tőke u. 1.)		
14. számú Bölcsőde (Nyh., Tas u. 1-3.)		

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesterének 17/2021. (II.04.) számú Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottságának hatáskörében eljárva meghozott határozata

2017. óta április 21. a Bölcsődék Napja, nevelés-gondozás nélküli munkanap. A koronavírus járvány miatt az ünnepség, és a közös szakmai továbbképzés elmaradt. Bölcsődéken belül tartottak különböző szakmai képzéseket.

5.2. A gyermekek átmeneti elhelyezése: családok átmeneti otthona és gyermekek átmeneti otthona

5.2.1. Családok Átmeneti Otthona

A gyermekek átmeneti elhelyezésére a Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretében két intézmény nyújt lehetőséget.

A családok átmeneti otthona 40 férőhelyes, két emeleten 20 lakószoba áll rendelkezésre. Minden család részére külön lakószoba biztosított, szintenként közös használatban 3 konyha, 3 vizes blokk, 1 mozgáskorlátozott fürdőszoba WC-vel, a földszinten mosókonyha, kapcsolattartó helyiség, a második emeleten közösségi szoba áll az ellátottak rendelkezésére.

A családok átmeneti otthonában a szakmai munkához a tárgyi feltételek magas színvonalon biztosítottak. Az intézmény munkatársai a földszinten három külön bejáratú, klimatizált irodahelyiségben végzik a napi munkájukhoz kapcsolódó adminisztrációs feladatokat, itt tartják az esetmegbeszéléseket valamint a team megbeszéléseket. Az interjú szoba a kliensekkel történő segítő beszélgetéshez biztosít megfelelő körülményeket, illetve lehetőség szerint az iskolai felzárkóztató program, kiscsoportos foglalkozások helyszíne. A kapcsolattartó helyiségben az ellátottak látogatókat, különélő hozzátartozókat tudnak fogadni kapcsolattartás céljából. 2021-ben a korábbi porta helyiséget a gyermekek számára tanuló helyiséggé alakították át, amely a számítógép használata mellett a digitális oktatásban való részvételt segítette.

9. táblázat

Az intézmény kihasználtsága 2020. évben		Az intézmény kihasználtsága 2021. évben	
Kihasználtság a rögzített ellátottakhoz viszonyítva (%-ban)	93,5	Kihasználtság a rögzített ellátottakhoz viszonyítva (%-ban)	95
Naponta átlagosan az ellátást igénybevevő ellátottak száma (fő)	37	Naponta átlagosan az ellátást igénybevevő ellátottak száma (fő)	38

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2021.

Mind az intézmény kihasználtsága, mind pedig a naponta átlagosan az ellátást igénybe vevők száma 2021-be az előző évhez hasonló volt.

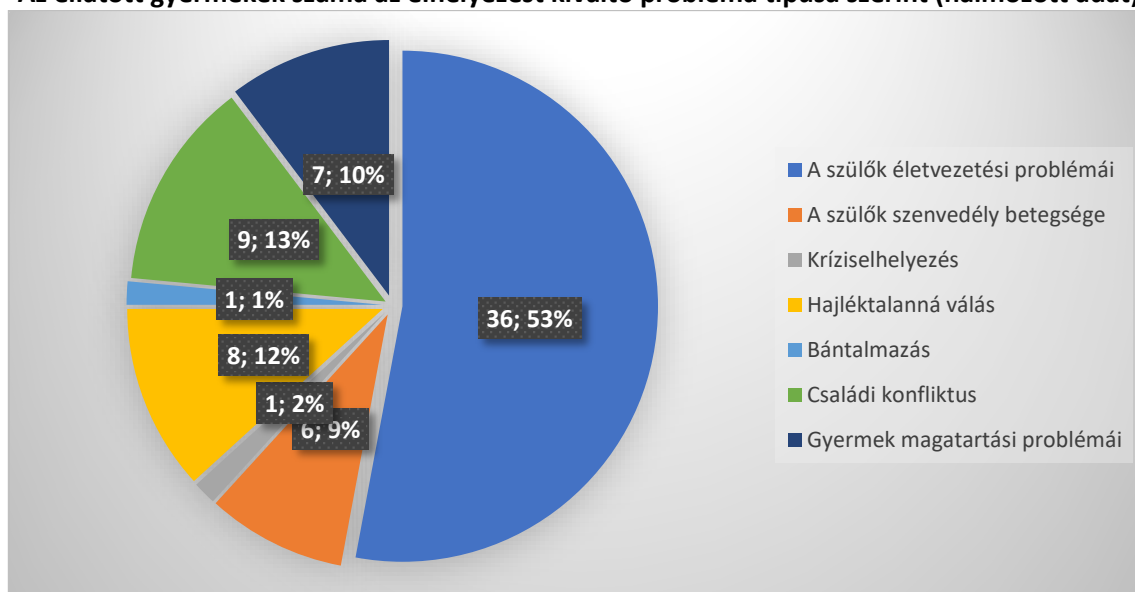
10. táblázat

Az ellátott gyermekek száma korcsoport szerint 2020. évben		Az ellátott gyermekek száma korcsoport szerint 2021. évben	
Megnevezés	Fő	Megnevezés	Fő
0-2 éves	11	0-2 éves	5
3-5 éves	9	3-5 éves	7
6-13 éves	19	6-13 éves	24
14-17 éves	6	14-17 éves	3
Nagykorú gyermek	2	Nagykorú gyermek	3
Összesen	47	Összesen	42

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2021.

11. ábra

Az ellátott gyermekek száma az elhelyezést kiváltó probléma típusa szerint (halmozott adat)

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2021.

Az átmeneti gondozásból 22 gyermek került ki 2021-ben. 16 esetben megszűnt az átmeneti elhelyezést kiváltó ok, 6 gyermek esetében pedig egyéb miatt szűnt meg az intézményi jogviszony.

A családok támogatása az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményben, a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. A napi kapcsolattartás és az egyéni beszélgetések a legfontosabb eszközök a támogató munkában.

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a család körülményeiről, a változások megismeréséről. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően. Az egyéni beszélgetés a család, a gyermek körülményeiről szóló részletes tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, problémák közös átgondolását szolgáló kommunikációs és kapcsolattartási forma.

Az intézmény szolgáltatásai: konfliktuskezelési szolgáltatás (szülő-szülő, szülő-gyermek) - mediáció, zenés-táncos gyermekcsoport, iskolai felzárkóztatás, szabadidős gyermekprogramok, hasznos javak mentése.

A koronavírus járvány miatt 2021-ben is többlet feladatok jelentkeztek az intézményben. Az intézmény munkatársai infekciókontroll oktatásban vettek részt, elsajátították az egyéni védőeszközök szakszerű használatát, illetve naponta figyelemmel kísérték egészségi állapotuk alakulását. Az intézmény által kidolgozott eljárásrendnek megfelelően, amennyiben az intézmény munkavállalójánál láz és/vagy légúti tünetek jelentkeztek, a munkavégzésből kiemelték és a betegekre vonatkozó eljárásrend lépett életbe. Az intézmény munkavállalóinak minden munkavégzés megkezdése előtt a kéz-és lábbeli fertőtlenítést, test hőmérséklet mérést követően az arra kijelölt helyiségben váltás ruhába át kellett öltözniük, a munkaidő befejezését követően, az átmeneti otthonból történő távozás előtt, az arra kijelölt tisztálkodó helyiségben a zuhanyozás, tisztálkodás lehetőségét igénybe vették.

Az alapvető higiénés szabályok fokozott betartása érdekében az átmeneti otthonban napi rendszerességgel reggel 7.00 órától este 21.00 óráig óránként fertőtlenítésre kerültek az intézményben lévő felületek (kilincsek, csengő, lépcsőkorlát, kapcsolók stb.), illetve naponta két alkalommal délelőtt és délután az intézmény valamennyi helyisége (lakószobák, konyha, zuhanyzó helyiségek, folyosók, lépcsőház, irodahelyiségek).

Az intézmény munkatársai fokozottan figyelemmel kísérték az ellátást igénybe vevők egészségi állapotát, láz-és légúti tünetek folyamatos monitorozásával, annak dokumentálásával illetve a változások (megfázás, köhögés, hőemelkedés stb.) nyomon követésével. Az ellátást igénybevevők egészségi állapotában történő változást a járványügyi helyzetben elrendelt egészségügyi protokoll alapján kezelték és a szükséges intézkedéseket megtették.

Iskolai felzárkóztató programon belül az intézmény munkatársai a hatósági karantén alá helyezett tanulók digitális távoktatásában folyamatosan segítséget nyújtottak a tananyag feldolgozásában, a házi feladat elkészítésében és feltöltésében. Az átmeneti otthon a gyerekek számára szükség szerint internet hozzáférést, digitális eszközöket (laptop, asztali számítógép) biztosított. A szülőket segítették a digitális rendszerben történő böngészés elsajátításában, tananyag, betegség esetén orvosi-és szülői igazolások feltöltésében, a gyermekeket érintő események nyomon követésében és a pedagógusokkal történő kapcsolattartásban az internet világában. A gyermekek oktatása és az iskolai tananyagok számonkérése különböző platformokon valósult meg, amelyek megismerése és megértése, használata fokozott odafigyelést igényelt az intézmény munkatársai részéről.

Az ellátást igénybe vevők között a fertőző megbetegedések tovább terjedésének megakadályozása céljából 2 db izolációs szobát alakítottak ki az intézményben. Koronavírussal fertőzött ellátást igénybe vevők ellátásáról az átmeneti otthon munkatársai gondoskodtak a járványügyi szabályok betartása mellett. Az izolált ellátottak részére a bevásárlást, gyógyszerek kiváltását az intézmény munkatársai végezték el. 2021. évben 9 fő koronavírussal fertőzött ellátást igénybe vevő izolálását és gondozását látta el az átmeneti otthon. Az izolálás időszaka az alapvető óvintézkedések betartása mellett problémamentesen zajlott.

A fizikai és mentális fáradtság kezelésében segítséget jelentett az átmeneti otthon munkatársainak, hogy a Fenntartó lehetőséget biztosított, összesen 10 nap rendkívüli szabadság keretében regenerálódásra.

5.2.2. Gyermek Átmeneti Otthona

A Nyíregyházi Gyermek Átmeneti Otthona 16 férőhellyel működő intézmény. Ellátási területe Nyíregyháza, valamint ellátási szerződés alapján Ibrány, Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Paszab, Tiszatelek települések közigazgatási területei. 2021-ben csak nyíregyházi gyermek vette igénybe az ellátást, az ellátási szerződéssel érintett településekről nem jelentkezett igény.

Az otthonba bekerülési indokok továbbra is meglehetősen sokrétűek, több esetben az okok nem választhatóak el egymástól, mert sajnos egyik probléma generálja a másikat. 2021-ben 3888 gondozási nap teljesült, 25 gyermek – 6-18 év közötti - teljes körű ellátásáról gondoskodott az intézmény, ami átlagosan havi 11 gyermek gondozását és 66,58 %-os kihasználtságot eredményezett (11. táblázat). A nyári hónapokban tartózkodtak a legkevesebben az intézményben, ilyenkor a családok könnyebben tudják gyermekeiket gondozni. Több gyermeknek járt le a gondozási ideje a tanév végén. A szeptemberi létszámnövekedés pedig annak az eredménye, hogy az iskolakezdéssel jobban előtérbe kerültek az életvezetési problémák és az ebből következő, anyagi nehézségekből fakadó, egyéb a családok életét súlyosan megterhelő hiányosságok.

11. táblázat

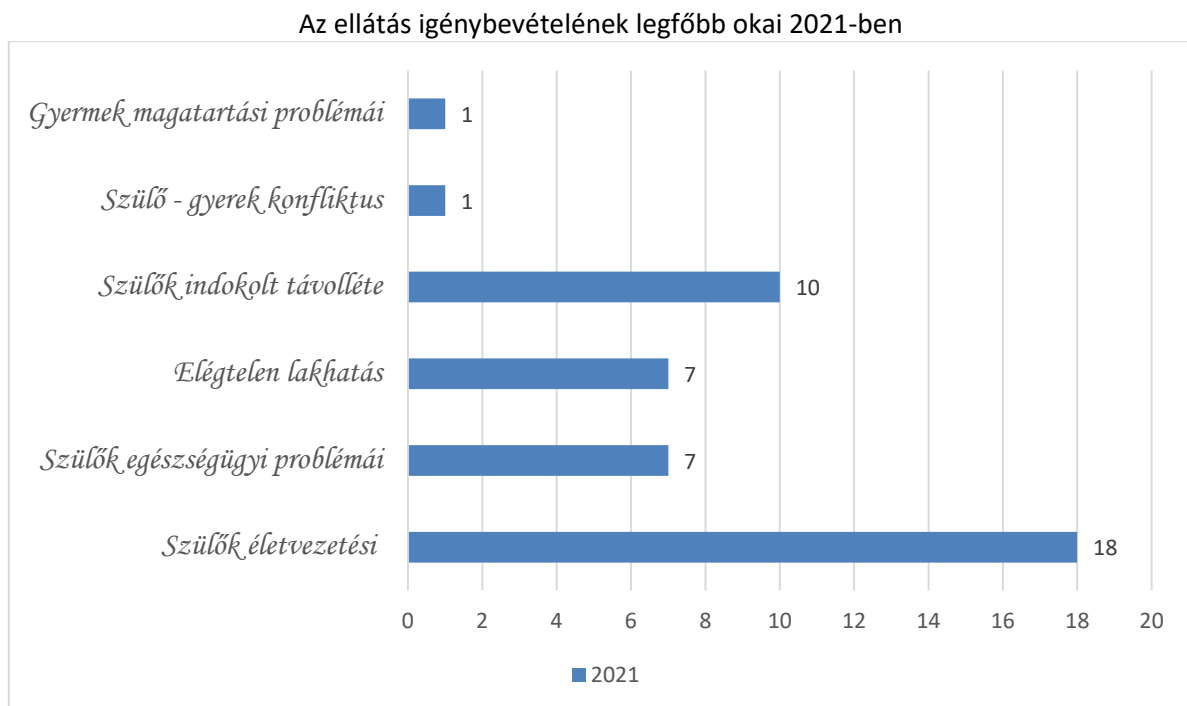
Átmeneti gondozásban részesült gyermekek száma 2021-ben, havonkénti bontásban

Időszak	KENYSZI gondozási napok	Ellátottak száma (fő)	Kihasználtság (%)
Január	496	16	100,00
Február	364	13	81,25
Március	341	11	68,75
Április	300	10	62,50
Május	310	10	62,50
Június	240	8	50,00
Július	186	6	37,50
Augusztus	217	7	43,75
Szeptember	390	13	81,25
Október	372	12	75,00
November	300	10	62,50
December	372	12	75,00
	3888	11	66,58

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2021.

A krízishelyzetben lévő családok esetében legtöbbször nehéz megállapítani a bekerülés fő indokát, a családok, a szülők, a gyermekek több problémát is hordoznak, minden eset egyedi és összetett.

12. ábra

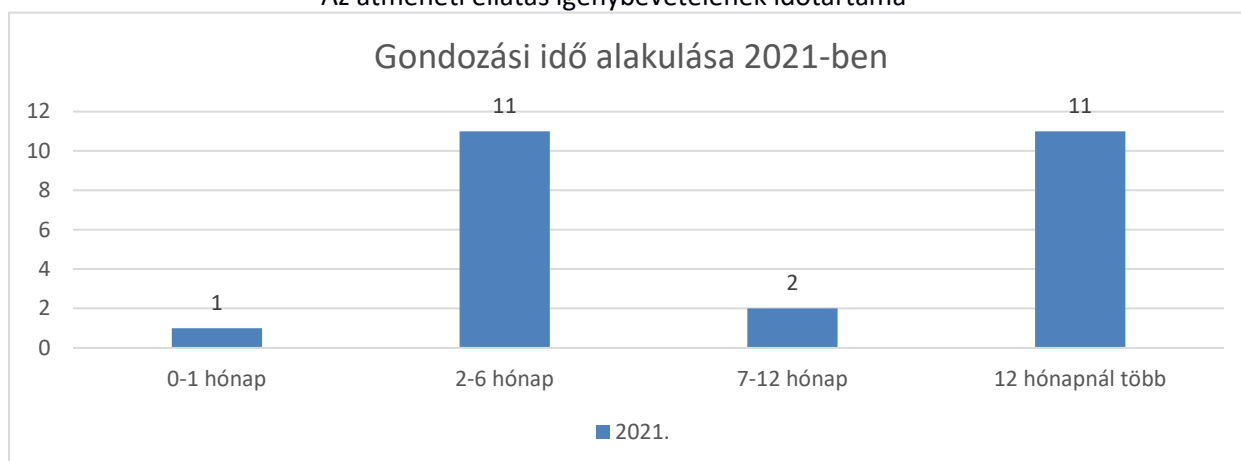
Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2021.

2021-ben az elhelyezés igénylésekor nagy számban a szülők életvezetési problémája jelenik meg, aminek több esetben megfigyelhető következménye az elégtelen lakhatás. Több esetben fordul elő a szülő indokolt távolléte és az egészségi problémái. A gyermek magatartási problémái és a szülő-gyerek konfliktus az elmúlt évbe vissza szorulni látszik, mint elhelyezési indok. Míg néhány évvel ezelőtt többször előfordult, hogy a szülő szenvedélybetegsége miatt kerültek átmeneti otthonba a gyermekek, az elmúlt 3 évben erre egyszer sem volt példa. A korábban oly sokszor „klasszikus” bekerülési okként említett lakhatással kapcsolatos krízishelyzetek jóval kisebb mértékben fordultak elő. A szülő vagy gondviselő indokolt távolléte miatt megvalósuló ideiglenes ellátások jórészt a szülők munkarendje és az oktatási-nevelési intézmények nyitva tartásának különbözőségéből adódtak. A több műszakba járó, egyedülálló szülő nem tudja megoldani a gyermekek óvodába, iskolába járását, illetve felügyeletét.

Az elhelyezést kiváltó okok között az elmúlt évben megjelentek azok az esetek, amikor a konfliktus a szülő és gyermek között történt, de előfordult, hogy a testvérek között jelent meg, ebből következően a gyermek magatartási problémái, a családi szinten és az iskolában is problémát okoztak.

A bekerüléstől számított gondozási idő hosszát a probléma összetettsége befolyásolja. A fő cél az, hogy a bekerülő gyermekek minél hamarabb visszakerülhessenek a családjukba. A szülők indokolt távolléte (munkavállalása) miatt is növekszik a bent tartózkodási idő, mert a munkaidő-beosztás nem teszi lehetővé a gyermek felügyeletét. A gondozási idő elhúzódása a szülő életvezetési problémája miatt abból keletkezik, hogy a mélyen berögzült hibás fontossági sorrendet a helyes irányba tereljék az átmeneti otthon szakemberei a családsegítőkkal és az esetmenedzserekkel.

Az átmeneti ellátás igénybevételének időtartama

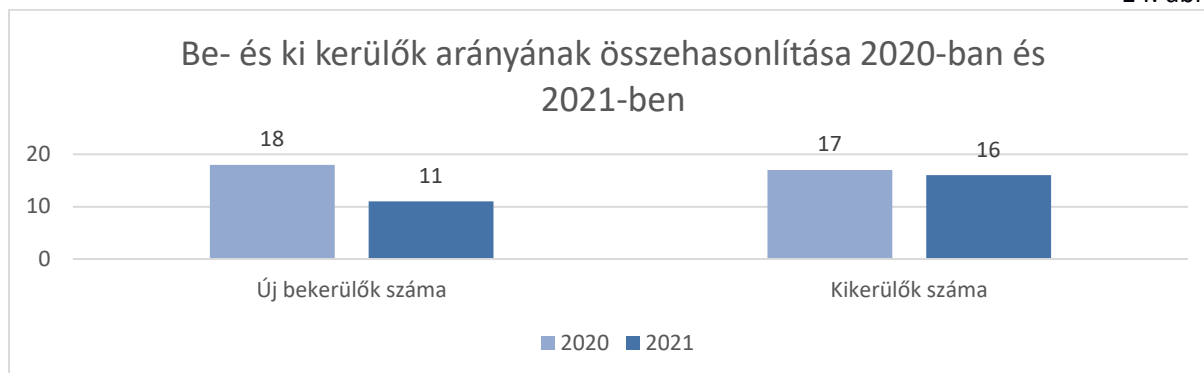

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2021.

2021-ben krízishelyezésre nem került sor. Több hónapot meghaladó gondozásokra 13 gyermek esetében került sor. A 2022. évre 11 gyermek gondozása nyúlik át.

Az átmeneti gondozás eredményességét az mutatja meg, hogy mennyi gyermeket sikerül hazagondozni. Egyértelmű, hogy az otthonból való hazakerülés nagymértékben függ az előzőekben már taglalt bekerülési indoktól és a jól megtervezett kivitelezett, gondozás folyamatától.

14. ábra

Év	Összes gondozott	Újként bekerülők száma	Kikerülők száma			Összesen
			családba	szakellátásba	Egyéb	
2020.	33	18	12	5	0	17
2021.	25	11	12	2	2	16

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2021.

2021-ben az újként bekerülők száma vissza esést mutat, a kikerülők száma közel azonos volt 2020-ban és 2021-ben. Az elmúlt két évet összehasonlítva az átmeneti gondozásból kikerült gyermekek közül továbbra is jó arányban kerültek vissza a családjukba, míg szakellátásba 2 gyermek elhelyezése történt.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

Az Állami Számvevőszék a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei önkormányzatok irányítása alá tartozó 223 intézmény belső kontrollrendszerének lényeges elemei kialakítását ellenőrizte a 2021. évre vonatkozóan.

„Az ellenőrzés a súlypontok meghatározásával lehetőséget biztosított a szervezeti integritás, működés és vezetés, valamint a gazdálkodás területén a kockázatok azonosítására. A szervezeti integritás alapvető feltétele a szabályozottság, azaz a jogszabályokban előírt belső szabályzatok megléte, azok – hatályos jogszabályoknak – megfelelő tartalma és gyakorlati alkalmazhatósága. Az integritási kockázatok szervezeti szinten csökkenthetők azáltal, hogy az intézményvezetők kialakítják a szervezeti és működési kereteket, a gazdálkodásra vonatkozó alapvető szabályozási környezetet, valamint a kontrolltevékenységek szabályszerű gyakorlásának, az integrált kockázatkezelésnek és az integritást sértő események kezelésének a feltételeit.”- olvasható az Állami Számvevőszék jelentésében.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet folytató Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény és a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ is az ellenőrzött szervezetek között voltak, intézkedés esetükben nem volt szükséges.

A 12-13. számú táblázatban a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézményben és a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központban lefolytatott belső és külső ellenőrzések összefoglalása található.

12. táblázat

Belső és külső szervek által történő ellenőrzések és azok eredményei a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézményben

Külső szervek által végzett ellenőrzések

Külső ellenőrző szerv megnevezése	Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés főbb megállapítása	Az ellenőrzés javaslatai	Az ellenőrzés megállapításainak hasznosulása érdekében tett intézkedések, illetve az intézkedések elmaradásának okai
D. és F. Konzulting Kft.	Tűzvédelmi szabályzat ismertetése, tűzvédelmi oktatás.	Hiányosságot nem tapasztaltak.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
Spinkler Kft.	Tűzoltó készülékek és tűzoltó-vízforrások felülvizsgálata, ellenőrzése.	Hiányosságot nem tapasztaltak.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
Tűzmegeelőzés Tűz-, Munka-, Környezetvédelmi, Tanácsadó, Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	Munkavédelmi szabályzat betartása, munkavédelmi szemle tartása.	Hiányosságokat nem tapasztaltak.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
OTIS Felvonó Kft.	Lépcsőjáró berendezés éves ellenőrzése, fővizsgálat.	Hiányosságot nem tapasztaltak.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
Energo Line Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Erősáramú villamos berendezések biztonságtechnikai felülvizsgálata.	Hiányosságot nem tapasztaltak.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
Kéményseprőipari Kft.	Égéstermék-elvezetők ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása	Hiányosságot nem tapasztaltak.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.

Intézményvezetői ellenőrzések

Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés főbb megállapítása	Az ellenőrzés javaslatai	Az ellenőrzés megállapításainak hasznosulása érdekében tett intézkedések, illetve az intézkedések elmaradásának okai
A 415/2015.(XI.20.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint, az ellátást igénybe vevők rögzítését dokumentáló KENYSZ/TEVADMIN rendszer havi összesítői, az ellátást igénybevevő jelenlétének naprakész és pontos vezetése és egyezése	Az adatszolgáltatás pontos. 2021.07.01.-t követően a Tevadmin rendszerben nincs lehetőség új igénybe vételre, illetve lezárás rögzítésére. Helyette a GYVR rendszerben rögzített igénybe vételek adatai jelennek meg a KENYSZI rendszerben.	Továbbra is havonta javasolt az átmeneti otthon által vezetett és dokumentált, az ellátottak által igénybe vett ellátási napok számának összeegyeztetése a KENYSZI rendszerben rögzített igénybe vételi napok számával.	Nem volt szükséges.
328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 1. sz. melléklet (A térítési díj dokumentálása a 2016. évben) Térítési díj szükséges dokumentáció naprakész nyilvántartása és figyelemmel követése, változások figyelemmel kísérésevel. Gytr. 5. számú melléklete „Jövedelem nyilatkozat a személyi térítési díj megállapításához”, Gytr. 1. számú melléklete „A térítési díj fizetés dokumentálása” az ellátást igénybe vevő személy tekintetében, Gytr. 2. számú melléklete „Az ellátási napokon az ellátást igénylők jelen vagy távollétének dokumentálása”	Hiányosságot nem tapasztalt.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
Pénztári befizetéseket igazoló számlalisták és bevételi pénztárbizonylatok	Hiányosságot nem tapasztalt.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
A 2015.évi C. törvény által meghatározott támogatás igénybe vételéhez adatokat szolgáltató kimutatások (feladatfinanszírozás)	Hiányosságot nem tapasztalt.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.

Megállapodás készítése, személyi térítési díj meghatározása, az ellátást igénybe vevő értesítése, kihasználtság nyomon követése, térítési díj elmaradásról tájékoztatás a fenntartó felé	Hiányosságot nem tapasztalt.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
„Gyermekeink védelmében” elnevezésű adatlap rendszer megfelelő adatlapjainak kitöltése (15/1998. (IV.30.) NM rendelet 2/A.§) és az Országos Szociális Információs Rendszer	Hiányosságot nem tapasztalt.	Rendszer hiba esetén továbbra is javasolt hitelt érdemlő módon a hibajelentések megküldése az érintett hatóságok felé.	Nem volt szükséges.
A Családok Átmeneti Otthona kialakított kontrollrendszerének, kontrollkörnyezetének felülvizsgálata, ellenőrzése.	Az intézmény által kialakított kontroll rendszer és kontroll környezet aktualizálása hiányos, további részletezéseket, főfolyamatok, alfolyamatok meghatározását teszi szükségessé.	A kialakított kontroll rendszer és kontroll környezet aktualizálása a napi munkafolyamatok függvényében indokolt, fő-és alfolyamatok kiegészítésével, további konkrét feladatok és felelősök és határidők rögzítésével, gyermekvédelmi információs rendszer kiegészítésével.	Az intézmény szabályzatainak megfelelően kiegészítésre került a belső kontroll rendszer, a kockázatértékelés, nyomvonal, kockázati térkép, monitoring, az adott alfolyamatokon belül egyes tevékenységek, feladatok felelősei megnevezésre kerültek, a tartalmi elemek a gyermekvédelmi információs rendszerrel kiegészültek.
Továbbképzési terv, nyilvántartás ellenőrzése.	A továbbképzési terv a jogszabályi változásoknak megfelelően aktualizált.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.

Szakmai vezetői ellenőrzés

Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés főbb megállapítása	Az ellenőrzés javaslatai	Az ellenőrzés megállapításainak hasznosulása érdekében tett intézkedések, illetve az intézkedések elmaradásának okai
A családgondozás, átmeneti gondozás ideje alatt vezetett adminisztráció. A gyermekeink védelmében elnevezésű adatlaprendszer 235/1997.(XII.17.) Korm.rendelet alapján - ÁTG-1, ÁTG-2, ÁTG-3, ÁTG-4, Törzslap ellenőrzése.	Az adatlapok vezetése pontos, hiánytalan, a határidők betartása megtörténik. A szakemberek a családgondozás során végzett feladatokat, rendkívüli történéseket feljegyzésen és adatlapon dokumentálják, amelyek az előző évben tapasztaltakhoz mérten egységessé váltak.	Nem történt javaslat.	
A Gyermekeink védelmében elnevezésű Országos Információs Rendszer bevezetését követően valamennyi az átmeneti gondozás során alkalmazott és adatlap ellenőrzése.	Az Országos Információs Rendszer 2021.07.01.-től került bevezetésre. A családgondozók az adatlapokat feltöltötték, új ellátottak vonatkozásában határidőn belül a rendszer által kért dokumentumok felvétele és rögzítése, a vezetői jóváhagyás megtörtént. Az adatlapok szakmai tartalma megfelelő, egységes rendszer kialakult. Rendszer hiba esetén - pl. nem generál a rendszer adatlapot, nem rögzít dátumot stb. - a családgondozók írásos formában emailen keresztül hibajelentést küldenek a magyar államkincstár felé.	Rendszer hiba esetén továbbra is javasolt hitelt érdemlő módon a hibajelentések megküldése az érintett hatóságok felé, illetve javasolt a szervezett online szakmai egyeztetéseken a szakmai vezető mellett részt venni.	Rendszer hiba esetén továbbra is javasolt hitelt érdemlő módon a hibajelentések megküldése az érintett hatóságok felé, illetve javasolt a szervezett online szakmai egyeztetéseken a szakmai vezető mellett részt venni.

A családok átmeneti otthonában dolgozó munkatársak szakmai és belső adminisztratív munkájának ellenőrzése.	Az átmeneti otthon munkatársainak belső adminisztrációja egységessé vált.	A kialakított egységes belső adminisztráció fenntartása érdekében szakmai képzések, megbeszélések fenn tartása, belső adminisztráció napi szinten történő nyomon követése.	A szakmai vezető havonta egy alkalommal a team tagjai részére, két hetente pedig a családgondozó munkatársak részére szakmai megbeszélést tart, amelynek keretében belső szakmai képzést, esetmegbeszélést vezet. Az iratanyagokat, hivatalos levelezéseket átolvassa, azt követően az irattári példányt aláírásával igazolva továbbítja a központi irattár részére.
A jelenléti ívek napi vezetésének ellenőrzése.	A jelenléti ívek vezetése pontos és megfelelő.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
Tevadmin rendszerben adatszolgáltatás vezetésének, jelentésének, mentésének ellenőrzése 2021. 07.01.-ig.	Az adatszolgáltatás pontos. 2021.07.01.-t követően a Tevadmin rendszerben nincs lehetőség új igénybe vételre, illetve lezárás rögzítésére. Helyette a GYVR rendszerben rögzített igénybe vételek adatai jelennek meg a KENYSZI rendszerben.	Továbbra is havonta javasolt az átmeneti otthon által vezetett és dokumentált, az ellátottak által igénybe vett ellátási napok számának összeegyeztetése a KENYSZI rendszerben rögzített igénybe vételi napok számával.	Nem volt szükséges.

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2021.

13. táblázat

Belső és külső szervek által történő ellenőrzések és azok eredményei a Nyíregyházi Család-és Gyermejkölési Központban

Külső ellenőrző szerv megnevezése	Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés főbb megállapítása	Az ellenőrzés javaslatai	Az ellenőrzés megállapításainak hasznosulása érdekében tett intézkedések, illetve az intézkedések elmaradásának okai
Állami Számvevőszék	Az Önkormányzati intézmények ellenőrzése - Az önkormányzat irányítása alá tartozó intézmények integritásának monitoring típusú ellenőrzése	Az intézményvezető nem készített olyan belső szabályozást, eljárásrendet, amely előírja, hogy a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok tapasztalatait évente át kell tekinteni. A szabályozás hozzájárul, hogy az intézmény a közfadatait a legjobb minőségben, az érintettek igényeinek megfelelően lássa el.	Az intézményvezető nem készített olyan belső szabályozást, eljárásrendet, amely előírja, hogy a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok tapasztalatait évente át kell tekinteni. A szabályozás hozzájárul, hogy az intézmény a közfadatait a legjobb minőségben, az érintettek igényeinek megfelelően lássa el.	Az Intézmény Panaszkezelési szabályzatát kiegészítjük, a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok éves áttekintése és értékelése fejezettel, ahol szabályozzuk az éves áttekintéseket, annak dokumentációját és kijelöljük a folyamatgazdákat.

Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatal Ellenőrzési Osztály	A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központnál az információk átadásának és adatszolgáltatások megfelelőségének vizsgálata	Az ellenőrzés közepes és alacsony kockázatú besorolással tett megállapításokat a tájékoztatási kötelezettség, az adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat tartalma, eljárásrendek munkaköri leírások, ellenőrzési nyomvonal kapcsán.	Az Intézmény gondoskodik a közérdekű adatok elektronikus közzétételéről, kezdeményezze a szabályzatok, munkaköri leírások felülvizsgálatát, kockázatelemzés és ellenőrzési nyomvonal felülvizsgálatát, valamint az irattári tervet.	A Belső Ellenőrzési Osztály vizsgálata alapján az Intézmény Intézkedési tervet készített a hiányosságok pótlása tekintetében, melynek alapján hajtotta végre feladatait.
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A Szolgálat szakmai egységben dolgozó szakemberek szakmai munkájának ellenőrzése az esetdokumentáción keresztül.	A munkavállalók megfelelő dokumentációs anyagot használnak, a szakmai munka felépítése tükröződik az adminisztrációban. Az egyes esetek hiányosságai az esetdokumentációban rögzítésre kerültek.	A GYRV rendszer hiányosságai, hibái miatt még szükséges a papír alapú dokumentáció egyes folyamatokban.	Továbbképzések nyomon követése a GYVR rendszer kapcsán
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A szolgálat szakmai egységben dolgozók továbbképzési kötelezettség teljesítésének vizsgálata	A munkatársak a rendelkezésre álló lehetőségek szerint a munkakörhöz kötött, illetve a szabadon választható képzéseket teljesítették.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.

Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A Központ szakmai egységben dolgozó szakemberek szakmai munkájának ellenőrzése az esetdokumentáción keresztül.	A munkavállalók megfelelő dokumentációs anyagot használnak, a szakmai munka felépítése tükröződik az adminisztrációban. Az egyes esetek hiányosságai az esetdokumentációban rögzítésre kerültek.	A GYRV rendszer hiányosságai, hibái miatt még szükséges a papír alapú dokumentáció egyes folyamatokban.	Nem volt szükséges.
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A Központ szakmai egységben dolgozók továbbképzési kötelezettség teljesítésének vizsgálata	A munkatársak a rendelkezésre álló lehetőségek szerint a munkakörhöz kötött, illetve a szabadon választható képzéseket teljesítették.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A 370/2011. (XII.31.) A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló Kormányrendelet alapján az Intézmény ellenőrzési nyomvonalának felülvizsgálata	Az ellenőrzési nyomvonal, valamint kockázatkezelés aktualizálása, felülvizsgálata	A GYVR rendszer bevezetése, valamint az adatvédelmi feladatok aktualizálása.	A hiányosságok alapján a módosítások végrehajtása

Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A jelenléti ívek napi szintű vezetésének, a kiküldetési rendelvevények töltésének, valamint a készpénzigénylés elszámolásának ellenőrzése.	Hiányosságot nem tapasztaltunk.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A képzési- és szabadságolási terv ellenőrzése.	Hiányosságot nem tapasztaltunk.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
Energo Line Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Erősáramú villamos berendezések biztonságtechnikai felülvizsgálata.	Hiányosságot nem tapasztaltak.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.

Nyír-Tűz Kft.	Tűzvédelmi szabályzat, Munkavédelmi kockázatfelmérés és értékelés szabályzat, Egyéni védőeszközök, védőfelszerelések, védőruhák juttatásának rendje, Munkavédelmi szabályzat, Kémiai kockázatbecslés és értékelés szabályzat, Munkaköri alkalmassági vizsgálatok rendje felülvizsgálata,	Hiányosságot nem tapasztaltak, az aktualizálások megtörténtek.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
Tűszi Kft.	Tűzoltó készülékek felülvizsgálata, ellenőrzése.	Hiányosságot nem tapasztaltak.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.
Nyír-Tűz Kft.	Tűz- és munkavédelmi oktatás.	Hiányosságot nem tapasztaltak.	Nem történt javaslat.	Nem volt szükséges.

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ, 2021.

5. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

A gyermekvédelemben működő észlelő-jelzőrendszer beszámolója szerint jelentős mértékben emelkedik évről-évre az elhanyagolt és bántalmazott fiatalok száma. Az elhanyagolás rendszerint a család működési zavaraihoz adódik, ez kihatással van a bántalmazásra, különös tekintettel az iskolai bántalmazásra. A család és gyermekjóléti központ 135 esetben tett hatósági intézkedésre javaslatot elhanyagolt kiskorú tekintetében és 62 esetben bántalmazott kiskorú esetében.

A bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban 31 kiskorú esetében érkezett jelzés a gyermekjóléti szolgálathoz (pl. 50.00 feletti bolti lopás, súlyos testi sértés, szexuális bűncselekmény, kábítószerrel való visszaélés miatt, és 46 kiskorú esetében szabálysértés történt (garázdaság, rongálás, gépjármű megrongálása).

14. táblázat

			0-14 éves	14-18 éves
Bűncselekményt elkövetők száma			12	19
Ebből	Alapellátásban gondozottak száma		5	6
	Védelemben vétel mellett gondozottak száma		2	4
Az elkövetők közül a gondozás időtartama alatt	Alapellátás során	Újabb bűncselekményt elkövetők száma	3	4
		Szabálysértést elkövetők száma	2	0
	Védelemben vétel melletti gondozás során	Újabb bűncselekményt elkövetők száma	0	3
		Szabálysértést elkövetők száma	0	2

15. táblázat

			0-14 éves	14-18 éves
Szabálysértést elkövetők száma			25	21
Ebből	Alapellátásban gondozottak száma		13	8
	Védelemben vétel mellett gondozottak száma		6	4
A gondozás időtartama alatt	Alapellátás során	újabb szabálysértést elkövetők száma	3	2
		bűncselekményt elkövetők száma	0	0
	Védelemben vétel melletti gondozás során	újabb szabálysértést elkövetők száma	2	1
		bűncselekményt elkövetők száma	0	3

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2021.

6. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

A gyermekjóléti feladatokat az önkormányzat a Gyvt. alapján más szervvel, személlyel kötött ellátási szerződés útján, illetve társulásban is biztosíthatja. Nyíregyházán a gyermekek napközbeni ellátásában és átmeneti elhelyezésében ellátási szerződés alapján egyházi és nem állami szerv is részt vesz.

Alternatív napközbeni ellátás

A gyermekek napközbeni ellátásának formája az alternatív napközbeni ellátás, amelyet a Periféria Egyesület működtet a város területén. Az Egyesület az ellátási szerződés alapján minden évben beszámolót készít az előző évben végzett tevékenységéről. A 2021. évben végzett szakmai tevékenységről a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság a 2022. április 26-i ülésén számolt be részletesen.

A szolgáltatás nyújtásának helyszínei Nyíregyháza, Huszár tér 5., és Nyíregyháza, Kollégium u. 54. szám alatt található általános iskola és gyermekek átmeneti otthona. A szolgáltatás szakmai területei a prevenció és a fejlesztés, célja hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási, kapcsolatteremtési és beilleszkedési problémákkal küzdő gyerekek, fiatalok elérése, problémáik azonosítása, valamint számukra célzott segítségnyújtás.

Közösségi programjaik keretében a Huszár telepen a Görögkatolikus Magvető Tanodában szervezték foglalkozásaikat (játsszóházi és kreatív kézműves műhely). Ez az a tevékenységi kör, ahol az egészen kicsi gyermekektől a fiatal felnőttekig, mindenki megtalálja a számára leginkább megfelelő elfoglaltságot.

Az Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézményében fejlesztő játszóház, fejlesztő foglalkozások, szabadidős programok, mozi klub és egyéni foglalkozások voltak. A koronavírus járvány miatt az elmúlt év első felében a foglalkozások online formában valósultak meg, a jelenléti oktatás kezdésével azonban újra a helyszínen folytatódtak a foglalkozások.

Gyermekek átmeneti elhelyezése

A gyermekek átmeneti elhelyezésének biztosításában az önkormányzati feladatellátás mellett nem állami és egyházi szervezettel kötött ellátási szerződés alapján más fenntartó is részt vesz. A Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott Családok Átmeneti Otthona és a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete által fenntartott „Kiléptető Ház” biztosít ideiglenes elhelyezést a szülő és gyermeke számára. Az ellátási szerződések alapján az intézményt fenntartóknak évente beszámolási kötelezettsége van a végzett tevékenységükről. Mindkét fenntartó beszámolóját a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság 2022. április 26-i ülésén tárgyalta.

Az előbbi intézmény az Oltalom Szeretetszolgálat szervezeti keretében működik. Az intézmény megújult környezetben, 40 férőhelyen, 1000 négyzetméter alapterületen biztosítja az otthontalanná vált szülő és gyermekei együttes elhelyezését. Az intézmény ellátási területe Jász-Nagykun-Szolnok megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Hajdú-Bihar megye. A családok elhelyezésére 3 db összkomfortos, kétszobás, konyhával és étkezővel felszerelt apartman, 10 db összkomfortos lakószoba, 3 db közös használatú konyha áll rendelkezésre.

A családok átmeneti otthonának kihasználtsága 2021-ben 39,72 fő volt, szinte 100 %-os kihasználtsággal működött. Az intézményben 25 család lakott, és összesen 92 fő vette igénybe a szolgáltatást. A huszonöt családból 11 családban mindkét szülő jelen volt a gyermekek életében, kétszülős családként vették igénybe a szolgáltatást. Egyedülálló apa egy személyben, egyedülálló anyák pedig 13 család esetében költöztek gyermekeikkel a családok átmeneti otthonába. Az elmúlt évben 15 család költözött ki az intézményből. 2 család saját tulajdonú ingatlanba, 1 család albérletbe, 6 család másik családok átmeneti otthonába, 6 család pedig rokonaihoz költözött.

A Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete ellátási szerződés alapján „Félutas” Kiléptető Házat működtet. A krízisközpontok kiegészítő szolgáltatásaként működő félutas házak célja, hogy azon, a krízisellátásból kikerülő családok, egyének számára biztosítsa a teljes újra kezdés lehetőségét, akik a hozzátartozók közötti erőszak (párkapcsolati erőszak, gyermekbántalmazás, illetve a háztartáson belül a rokonok, családtagok által elkövetett erőszak) miatt eredeti lakóhelyüket, életterületüket elhagyni kényszerültek, de saját életük rendezésében már jelentős részeredményeket értek el. További cél, hogy ezen eredmények megtarthatóak, és a re-integráció érdekében tovább vihetőek legyenek. Az intézményben már második éve egy édesanya él két gyermekével.

Civil szervezetek támogatása

Az Önkormányzat a helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről szóló 24/2008. (IV.29.) önkormányzati rendelete alapján a civil szervezetek programjainak megvalósítását támogatja.

2021-ben a generációk együttműködését segítő pályázati felhívásra 94 db pályázat érkezett. A szociális, egészségügyi és köznevelési tevékenységet végző önszerveződő közösségek (egyesületek, alapítványok) pályázataikat karácsonyi programok lebonyolítására nyújtották be. A szervezetek számára megítélt támogatás összege összesen 7 500 000 Ft volt.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések)

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások rendszerét 2021-ben is érintette a világjárvány hatása. A családok életére jelentős kihatással bírt és ez megjelent a szolgáltatások területén is. A szakemberek napi szinten találkoztak azokkal a problémákkal, amelyeken a járvány hatásai megfigyelhetőek voltak. Mindezekkel szemben a szakembereknek is nehéz helytállni, nehéz a bevonódást elkerülni.

A családok segítése, a kiskorú gyermekek védelme, a prevenciók szolgáltatások, programok biztosítása talán még fontosabbá vált. A szakemberek közötti együttműködés, a különböző intézmények, fenntartók közötti kapcsolatok építése, fenntartása még inkább szükséges a gyermekek védelme, a gyors és hatékony segítségnyújtás érdekében. A közvetlen környezetünkben zajló háborúnak az elmúlt évben nem, de idén sajnos már érezhető hatása van. A városba érkező családok segítése, támogatása szervezett, néhány gyermek már óvodáinkba, iskoláinkba jár, étkeztetésben részesülnek, a családok támogatása szükséges.

Az önkormányzat mellett szolgáltatásokat nyújtó nem állami, és egyházi fenntartókkal az együttműködés nélkülözhetetlen a napi munka során. Ezt erősíti az a kistérségi, járási szintű feladatellátás, amely nemcsak a város területén, hanem szélesebb területi hatállyal valósul meg.

Mindezek mellett az önkormányzat célja továbbra is, hogy a szolgáltatások infrastrukturális hátterét biztosítsa. A fejlesztéseket részben saját forrás, részben pályázati források felhasználásával kívánja megvalósítani az elkövetkező évben-években.